

FRANTIŠKÁNSKA

rodina

1226 - 2026

3^{jeseň}
2026

Svätý František
medzi dvoma
anjelmi

Františkánska
záhrada

Gabriela
Mistral

ROK
SVÄTÉHO
FRANTIŠKA

Naša
sestra
telesná
smrť

Národná
kapitula

páter
Stanislav

obsah

FIORIELLO.....	4
GABRIELA MISTRAL.....	6
SVÄTÝ FRANTIŠEK MEDZI DVOMA ANJELMI.....	12
ROZHOVOR S PÁTRM STANISLAVOM ROKOM.....	16
FRANTIŠKÁNSKA ZÁHRADA.....	24
LÉTO V POUSTEVNIČKE.....	28
FRANKETA.....	30
TRADÍCIA A ZODPOVEDNOSŤ.....	34
NÁRODNÁ KAPITULA V BADÍNE.....	36
ZDÔVODNENIE POTREBY REŠTRUKTURALIZÁCIE NB OFS.....	39
BRATSKÁ NÁVŠTEVA V UHERSKOM HRADIŠTI.....	40
PEŠIA PÚŤ Z KEŽMARKU NA MARIÁNSKU HORU V LEVOČI.....	42
REGIONÁLNA PÚŤ ZÁPADOSLOVENSKEHO REGIÓNU OFS.....	44
MODLITBOVÉ ÚMYSLY.....	45
ŽIVOTNÉ JUBILEÁ.....	46
RECENZIA: SPIRITUALITA BRATSTVA / CESARE VAIANI OFM.....	48

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita

Vychádza: 4x ročne

Ročník: 36, Číslo: 3/2026

Dátum vydania: september 2026

Registrácia MK SR: EV 5631/18

ISSN: 1338-3213

IČO: 17 309 620

Vydáva: Františkánsky svetský rád, Františkánska 2, 811 01 Bratislava

Redakčná rada: Cecília Blanárová, Monika Olečková, Marcela Prekopová,
Martina Zonnenscheinová a Pavol Železník (šéfredaktor)

Email: frantiskanska.rodina@gmail.com

Webové sídlo: www.ofs.sk

Náklad: 800 ks

Cena: Františkánska rodina vychádza vďaka príspevkom odberateľov časopisu.

Číslo účtu vo formáte IBAN: SK91 0900 0000 0000 1148 4135

Svoje príspevky zasielajte na emailovú adresu redakcie.

Redakcia si vyhradzuje právo rozhodovať o úprave a výbere príspevkov,
ktoré budú zaradené do príslušného čísla časopisu.

Obálka: fotokoláž / foto archív redakcie

slovo na úvod

Vítajte priatelia,

odložte všetky svoje starosti, vypnite na chvíľu mobilné telefóny a užívajte si prítomný okamih. Pripravte si obľúbený nápoj, pohodlne sa usadte a začítajte sa do časopisu, ktorý sme pre vás pripravili s láskou.

Jesenné vydanie Františkánskej rodiny je radostným vďakyvzdaním a poctou svätému Františkovi z Assisi, ktorý práve oslavuje 800 rokov od svojho narodenia sa pre nebo. Božie posolstvo, ktoré prišlo na zem v podobe Františka, nezaniklo jeho smrťou. Natrvalo ovplyvnilo spôsob nasledovania Spasiteľa a zostáva čitateľné v dejinách i v životoch tých, ktorí jeho odkaz prijali za svoj.

Jednou z Františkových nasledovníčok bola aj Gabriela Mistral, ktorá ako prvá latinsko-americká žena získala Nobelovu cenu za literatúru. Jej tvorivá sila zasiahla nielen svet poézie, ale aj vzdelávanie a diplomaciu. Nežila pre osobný prospech, ale s odvahou bránila spravodlivosť a tých, ktorých hlas nebolo počuť. Popri literárnej tvorbe reformovala vzdelávací systém v Čile i Mexiku a v diplomatickej službe spájala úlohu konzulky s hlbokým duchovným, humanistickým, ba až mystickým poslaním.

Nežnosť poézie Gabriely Mistral v sebe ukrýva pozoruhodnú duchovnú silu, podobnú tej, ktorú nachádzame napríklad aj vo výtvarnom umení. Obraz svätého Františka stojaceho medzi dvoma anjelmi je na prvý pohľad nenápadný. Nemá veľké rozmery ani dramatickú kompozíciu. A predsa patrí medzi najvzácnejšie zachované zobrazenia svätého Františka z Assisi. Spoznajte obraz, ktorý pokorne čaká v Múzeu Porciunkuly, aby nám postupne odkryl svoje tajomstvá.

Svetští františkáni vnímajú duchovnú podporu a blízkosť bratov prvého rádu ako výnimočný dar a vzácne požehnanie. Aj preto s veľkým záujmom sledujú ich osobné príbehy. Naše pozvanie na rozhovor prijal po dlhom prehováraní národný duchovný asistent františkánskych laikov na Slovensku, minorita Stanislav Rok.

Žijeme vo svete všadeprítomných digitálnych technológií a čoraz častejšie zabúdame na farby, zvuky a vône skutočného života. Prijmeme pozvanie nanovo objaviť záhradu ako miesto, kde sa obnovuje náš vzťah s Bohom, s ľuďmi i stvorenstvom. Aby v našich srdciach nevychladla láska.

Nech meno svätého Františka nie je iba odkazom na dávnu minulosť či tradíciu, ale aj perspektívou našej budúcnosti. Buďme pripravení na neohlásenú návštevu. Skôr či neskôr aj na naše dvere zaklope sestra, ktorá nás odvedie z tohto pominuteľného sveta. Nech nás nájde bdelych, zmierených a naplnených dobrom vykonaným počas nášho života.

Pavol Železník

Fiorello *stĺpček brata formátora*

V Jubilejnom roku nášho serafínskeho otca svätého Františka z Assisi máme v Bardejove pri jubilejnej svätej omši spojenej s odpustkami vždy hosťa z bratov prvého rádu, ktorý je zároveň hlavným celebrantom. Naposledy to bol páter Jakub Martaus OFM. Keďže na 22. júla pripadá sviatok svätej Márie Magdalény a na Bardejovskej kalvárii máme jej zasvätenú kaplnku, svätá omša bola spojená aj s odpustom. Na prvý pohľad sa mohlo zdať, že prepojiť život svätého Františka s Máriou Magdalénou bude zložité, predsa sa len našla paralela. Páter Jakub vo svojom príhovore priblížil život svätého Františka a na záver omše udelil prítomným požehnanie s jeho relikviou.

Tieto pekné momenty zo svätej omše ma sprevádzali ešte niekoľko dní – Bardejovská kalvária, odpust, množstvo ľudí, delenie sa s darmi, príjemné rozhovory, stretnutia priateľov, posedenie s pátrom Jakubom. Zostávala však otázka, v čom spočíva prepojenie svätého Františka a Márie Magdalény. Odpoveď som našiel v slovách Svätého písma a vo výrokoch svätého Františka, ktorého právom nazývame alter Christus – druhý Kristus. Príbehy oboch svätcov spája jemná niť, ktorou ich dobrotivý Boh trpezlivo priťahoval k sebe. Bez nátlaku, no jasne ukazujúci smer.

V prvom čítaní zo sviatku svätej Márie Magdalény zazneli slová z Piesne piesní: „Hľadala som ho, ale nenašla. Stretli ma strážcovia, čo boli na obchôdzke po meste. ‚Nevideli ste toho, ktorého moja duša miluje?‘ A keď som trochu od nich poodišla, našla som, koho moja duša miluje“ (Pies 3, 1 – 4a). Títo „strážcovia“ môžu symbolizovať všetko, čo nás drží v zaužívanom poriadku a bráni nám vykročiť bližšie k Bohu. Neraz sú to obavy, aby sme príliš nevyčnievali z radu – aj z rádu. Niekedy je to strach, aby sme nerozrušovali „Herodesa a celý Jeruzalem s ním“ (porov. Mt 2, 3), alebo pocit vlastnej nehodnosti a spomienky na dávne hriechy, hoci nám už boli odpustené pri spovedi.

Aj svätý František vo svojom Závete hovorí: „To, čo sa mi zdalo horkým, zmenilo sa mi na sladkosť duše i tela; a potom som ešte chvíľu otáľal a opustil som svet.“ Aj my niekedy otáľame. Potrebujeme poodísť od svojich strachov a výhovoriek, aby sme našli Toho, ktorého naše duše milujú. Mária Magdaléna si iste pamätala na svoj minulé život, no po stretnutí s Ježišom už neváhala. Boh ju povolal k jedinečnej úlohe: práve ona sa ako jedna z prvých stretla so zmŕtvychvstalým Pánom a išla túto radostnú správu oznámiť apoštolom: „Videla som Pána“ (Jn 20, 18).

Boh si nevyberá dokonalých. Vyvolil si Máriu Magdalénu, vyvolil si Františka a volá aj nás. Svätý František na otázku brata Massea, prečo ho nasleduje celý svet, odpovedal bez falošnej pokory: „Chceš vedieť, prečo práve mňa celý svet nasleduje? Je to preto, lebo oči najvyššieho Boha vidia dobrých aj zlých ľudí na zemi. A tieto sväté oči uvideli na zemi najničomnejšieho a najzbabeljšieho hriešnika, teda mňa. Na veľký čin, ktorý chce Boh vykonať, nenašiel na zemi horšie stvorenie ako ja; preto si mňa vyvolil, aby zahanbil

svetskú urodzenosť, veľkosť a moc a aby ľudia videli, že nijaká čnosť ani dobro nepochádzajú od človeka, ale od Stvoriteľa. Nikto sa nemá čím chváliť pred Bohom, ale kto sa chce chváliť, nech sa chváli v Pánovi, ktorému patrí všetka úcta a sláva na veky vekov.“ Boh si vyvolil práve Františka, aby bolo zjavné, že nijaká čnosť ani dobro nepochádzajú od človeka, ale od Stvoriteľa.

Táto úvaha súvisí aj so skúsenosťou z nedávnej návštevy jedného vzdialenejšieho bratstva. Zaznela tam poznámka o sestre so sľubmi, ktorá sa nezúčastňuje stretnutí bratstva, no vraj žije františkánsky život sama, vo svojom srdci. Nuž, čo na to povedať? Azda len toľko, že povolanie vo Františkánskom svetskom ráde sa nedá žiť bez bratstva. Vo svete a možno aj v našej blízkosti je množstvo ľudí, ktorí nasledujú príklad svätého Františka a nie sú členmi rehoľného ani svetského rádu. To je v úplnom poriadku. Život vo Františkánskom svetskom ráde je však povolaním žiť evanjelium podľa príkladu svätého Františka v bratstve a s bratstvom – aj keď je slabé, nehodné a nedokonalé. Do Františkánskeho svetského rádu sme nevstúpili preto, lebo sme našli dokonalé spoločenstvo. Vstúpili sme tu preto, aby sme spoločne kráčali za Kristom a aby sme, ak nás Boh k tomu povolá, boli nástrojmi obnovy Jeho domu. My, nedokonalí ľudia, môžeme s jeho pomocou opravovať Jeho dom – najprv v sebe, potom v našich bratstvách a napokon vo svete. Tak, ako Mária Magdaléna, tak, ako Serafínsky otec František, tak, ako nám to Pán Ježiš hovorí z kríža zo San Damiána.

Silný obraz nám ponúka aj povolanie Natanaela (Jn 1, 45 – 51). Bol to úprimný a veriaci človek, ktorý poznal Písmo a očakával Mesiáša. A predsa potreboval ako každý z nás – osobné stretnutie, ktoré by ho zobudilo. Jeho otázka: „Môže byť z Nazareta niečo dobré?“ vyjadrovala pochybnosť vychádzajúcu z ľudských predstáv. Aj my môžeme sedieť pod figovníkom svojho života: modliť sa, hľadať, čakať a niekedy aj pochybovať. Keď však príde Božie oslovenie – často cez konkrétneho človeka či pozvanie –, skúsme v ňom rozpoznať Boží dotyk a možno aj volanie: „Oprav môj dom.“

Boli sme oslovení vykročiť na cestu nasledovania Ježiša Krista, v šľapajach svätého Františka, vo Františkánskom svetskom ráde. Nie je to iba pozvanie k zbožnosti, ale aj dobrodružná výzva vstať spod figovníka a vydať sa na cestu s Kristom. Regula OFS nám pomáha oživovať tento spôsob života, aby sa naše každodenné konanie stávalo úprimnou odpoveďou na Božie pozvanie. Už nejde len o čkanie v tieni figovníka, ale o cestu, na ktorú sa vydávame s pomocou bratstva ako pútnici, nasledovníci a učenici. Práve tu – v bratstve sa naše „figovníkové otázky“ môžu premeniť na Natanaelovo vyznanie: „Rabbi, Ty si Boží Syn, Ty si Kráľ Izraela!“

Nebeský Otče, nikto a nič nie je viac ako Ty. Buď našim svetlom, ochranou, silou, pomocou, radosťou, veselosťou, životom. Do Tvojich milostivých rúk sa odovzdávame. Veď nás po ceste spásy, aby sme s čo najmenšími odreninami raz prišli k Tebe, k večnému životu, kde túžime prebývať vo večnosti s Tebou aj so všetkými našimi blízkymi, ktorých si nám dal do života. Tebe buď chvála a sláva na veky vekov. Amen.

GABRIELA MISTRAL

(1889 - 1957)

laureátka Nobelovej ceny inšpirovaná svätým Františkom

Gabriela Mistral patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti latinskoamerickej kultúry 20. storočia. Bola nielen číslkou poetkou svetového formátu, ale aj pedagogičkou, diplomatkou a ženou hlbokého sociálneho cítenia. Jej život a dielo predstavujú jedinečné spojenie intelektuálnej sily, duchovnej hĺbky a neúnavnej služby druhým - najmä deťom, chudobným a marginalizovaným. Osobitné miesto v jej živote zaujímala františkánska spiritualita, ktorú prežívala ako členka Tretieho rádu svätého Františka. V roku 1945 získala ako prvá latinskoamerická poetka Nobelovu cenu za literatúru. V zdôvodnení tohto ocenenia sa uvádza, že bola udelená „za jej lyrickú prózu, inšpirovanú silnými emóciami, ktorá urobila z jej mena symbol idealistických aspirácií celého latinskoamerického sveta“. Týmto ocenením sa jej hlas stal hlasom celého kontinentu.

Gabriela Mistral, vlastným menom Lucila de María del Perpetuo Socorro Godoy Alcayaga, sa narodila 7. apríla 1889 vo Vicuñi v údolí Elqui na severe Čile. Vyrastala v skromných pomeroch. Jej otec, učiteľ a básnik Jerónimo Godoy, rodinu opustil, a preto ju vychovávala najmä matka Petronila Alcayaga spolu so staršou sestrou, ktorá bola tiež učiteľkou. Dospievala v prostredí, ktoré ju formovalo – obklopená prírodou, horami a jednoduchým vidieckym životom. Práve tieto prvky sa neskôr hlboko odrazili v jej poetickej tvorbe. Silné puto s matkou a sestrou jej poskytovalo oporu a prebudilo v nej celoživotnú lásku k deťom, prírode a jednoduchým ľuďom.

Od samouka k pedagogike

Ťažká sociálna situácia spôsobila, že musela predčasne opustiť školu. Jej túžba po vzdelaní však nezanikla. Bola samoukom, vášnivou čitateľkou a postupne získala potrebné vedomosti. Už ako pätnásťročná začala pracovať ako pomocná učiteľka. Napriek tomu, že nikdy neabsolvovala klasické univerzitné štúdium, vlastným úsilím sa vypracovala na jednu z najvýznamnejších pedagogičiek Latinskej Ameriky. Neskôr pôsobila aj v zahraničí, predovšetkým v Mexiku, kde sa podieľala na reforme školstva. Zároveň zastávala funkciu konzulky v rôznych mestách Európy a Ameriky. Pedagogiku nevníkala iba ako odovzdávanie vedomostí, ale predovšetkým ako službu človeku a prostriedok na budovanie dôstojnosti najchudobnejších.

Osobný život Gabriely Mistral poznačili viaceré bolestné straty. V roku 1909 ju hlboko zasiahla smrť jej milého, ktorý spáchal samovraždu. Hoci nikdy nemala vlastné deti, svoj materinský cit pretavila do učiteľského povolania i svojej poézie. Veľkou ranou pre ňu bola aj smrť synovca, ktorého vychovávala ako vlastného syna.

Významnú etapu jej života predstavoval pobyt v Mexiku. Práve v tomto období sa prehĺbilo jej duchovné hľadanie a postupne sa otvorila katolíckej viere. Veľkú blízkosť pociťovala najmä k svätému Františkovi, ktorého vnímala ako brata všetkého stvorenstva a učiteľa hlbokého súcitu.

Poetka Latinskej Ameriky

Popri pedagogickej práci sa venovala literatúre a písaniu. Svoje prvé texty písala pod rôznymi pseudonymami, pretože sa obávala, že by jej literárna činnosť mohla ohroziť učiteľskú kariéru. Neskôr prijala umelecké meno Gabriela Mistral - na počesť talianskeho básnika Gabrieleho D'Annunzia a provensálskeho autora, držiteľa Nobelovej ceny, Frédérica Mistrala. V roku 1914 získala prvé ocenenie za básnickú zbierku Sonetos de la muerte (Sonety smrti), ktoré jej priniesli medzinárodné uznanie.

Jej najvýznamnejšie básnické zbierky sú Desolación (Zúfalstvo, 1922), Ternura (Nežnosť, 1924), Tala (Výrub, 1938) a Lagar (Lisovňa, 1954). V jej poézii sa spája materinská neha s hlbokou bolesťou, kresťanská spiritualita s láskou k prírode a silný zmysel pre spravodlivosť s úctou k jednoduchému človeku. Básne Gabriely Mistral ohromujú svojou zvučnou muzikálnosťou, no predovšetkým hlbokou religiozitou. Boh v nich nie je cudzincom; objavuje sa ako tichá, no všadeprítomná skutočnosť. Nie je zobrazovaný iba ako protiklad k drsnosti života, ale ako konečná odpoveď na krásu a sladkosť, ktoré sa ukrývajú v prírode.

V literárnom prostredí Čile sa zrodilo veľké priateľstvo dvoch významných básnikov - Gabriely Mistral a Pabla Nerudu. Toto priateľstvo bolo založené na vzájomnom literárnom obdive a výraznom umeleckom vplyve. Mistral sa s mladým Nerudom stretla v Temucu, kde pôsobila ako učiteľka a riaditeľka školy. Neruda si ju počas celého života vážil ako jednu z najvýznamnejších osobností čilskej poézie a svoj obdiv vyjadril aj v nepublikovanom texte, v ktorom rozoberal jej slávne Sonety smrti, napísané v roku 1914 v Los Andes. Tieto básne prirovnával k mohutnej sile andskej prírody a označil ich za dielo plné drsnosti, vášne a životnej energie. Podľa Nerudu sú Sonety smrti zároveň potvrdením života, pretože spájajú lásku, bolesť, prosbu, pomstu i radosť. Gabrielu Mistral vnímal ako poetku, ktorej tvorba vyrastá z čilskej zeme a zároveň presahuje hranice krajiny. Ich priateľstvo tak predstavuje významné literárne spojenie dvoch veľkých čilských básnikov a nositeľov Nobelovej ceny, pričom Mistral bola pre Nerudu nielen staršou literárnou autoritou, ale aj osobnosťou, ktorá významne formovala jeho umelecký vývoj.

Poetický obraz svätého Františka v diele Gabriely Mistral

Svätý František z Assisi patril medzi najhlbšie duchovné inšpirácie Gabriely Mistral a v jej tvorbe zaujímal výnimočné miesto. Práve blízkosť k františkánskej spiritualite ju priviedla k vstupu do Tretieho rádu svätého Františka. V jednom rozhovore o sebe povedala: *„Bola som mystička. Teraz som katolíčka a navyše patríam do Tretieho rádu svätého Františka.“*

To, že bola jeho laickou členkou, ovplyvnilo aj jej postoj k tomuto svätcovi. Svätý z Assisi ju podľa jej vlastných slov priviedol do kostola. František pre ňu nebol len historickou postavou, ale živým vzorom – umelcom života, ktorý dokáže milovať celé stvorenie a odpovedať naň nežnosťou a súcitom.

Vo svojej eseji *El Santo de Asís* o ňom nepodáva historickú analýzu ani tradičný životopis. Jej text je predovšetkým duchovnou meditáciou o človeku, v ktorom objavila najvernejšie stelesnenie evanjelia. K Františkovi nepristupuje ako historička, ale ako poetka. Nesnaží sa zachytiť chronológiu jeho života, ale predovšetkým odhaliť tajomstvo Františkovej osobnosti. Tento svätec je pre ňu človekom, ktorého slová, ba samotná prítomnosť, premieňajú svet. V jednom z najkrajších obrazov píše:

„Ako hovorieval svätý František: Kto by len mohol počuť jeho slová, z ktorých kvapkala sladkosť ako zo zrelého ovocia! Kto by ich mohol počuť v čase, keď je vzduch plný suchých ozvien, podobných mŕtvemu bodliaku! Hlas svätého Františka obracal krajinu k sebe, akoby mala tvár. Urýchlňoval miazgu lásky v stromoch a spôsobil, že ruža uvoľnila svoju sladkosť. Bol to tichý spev, podobný tomu, aký vydáva voda, keď preteká pod jemným pieskom.“

V tomto texte sa odhaľuje jej vlastné chápanie svätosti. Pre Gabrielu Mistral je František predovšetkým svätcom nežnosti. Jeho chudoba nie je asketickým cieľom, ale spôsobom, ako byť slobodný pre Boha a pre každého človeka. Jeho pokora nie je sebazaprením, ale otvorenosťou voči druhým. Jeho láska k prírode nie je romantickým obdivom krajiny, ale uznaním, že všetko stvorenie je Božím darom a patrí do jednej rodiny.

Táto františkánska vízia sveta hlboko prenikla aj do jej vlastnej poézie. V jej básňach príroda nikdy nie je iba kulisou. Stromy, kvety, vietor, voda, vtáky či hory sú živými účastníkmi Božieho diela. Podobne ako u svätého Františka má celé stvorenie vlastný hlas a vlastnú dôstojnosť. Významným motívom je aj materinská nežnosť. Mistral spája Františkovu pokoru s materinskou láskou, ktorá chráni slabých a trpiacich.

Gabriela Mistral nenapísala o svätom Františkovi iba jednu báseň, ale vytvorila rozsiahle prozaické dielo s názvom *Motívy svätého Františka*, vydané v roku 1965. Toto vydanie však nebolo úplne dokonalé, pretože poetka svoj text neustále spresňovala a rozširovala. Do knihy bolo zahrnuté všetko, čo sa zachovalo v jej rukopisoch a čo súviselo so svätcom z Assisi. Gabriela Mistral dokonca uvažovala aj o napísaní jeho životopisu.

František sa v jej diele stáva obrazom kresťana, ktorý žije evanjelium s takou jednoduchosťou, že jeho prítomnosť premieňa svet okolo neho. Mistral v ňom videla odpoveď na krízu moderného človeka: nie viac moci, ale viac pokory; nie viac ovládania sveta, ale bratstvo so všetkým stvorením. Je príznačné, že Františka neobdivuje pre mimoriadne skutky, ale pre jeho schopnosť byť naplno človekom evanjelia. Svätý František bol pre ňu predovšetkým mostom ku Kristovi a práve v tom spočíva nadčasovosť jej interpretácie svätca z Assisi.

Veci, ktoré patrili Gabriele Mistral: Biblia, ktorá obsahuje jej poznámky a vyznačené miesta, ruženec, ktorý bol aj na jej rakve, drevený kríž, busta od sochárky Laury Rodig. Tieto a mnohé iné predmety a ocenenia za literárnu činnosť sa dnes nachádzajú v Múzeu sv. Františka v centre Santiaga v Čile.

Nobelova cena za literatúru

V roku 1945 získala Nobelovu cenu za literatúru ako prvý latinskoamerický autor a zároveň prvá žena z Latinskej Ameriky ocenená v tejto kategórii. *„Keď som vystupovala po malých schodíkoch na pódium, cítila som, ako sa mi trasú kolená...”* povedala Gabriela Mistral niekoľko hodín po prevzatí Nobelovej ceny 10. decembra 1945 vo Švédsku. Práve tam, na slávnostnom odovzdávaní, Gabriela vyslovila tieto ďakovné slová:

„Švédsko sa dnes obrátilo na vzdialenú španielsky hovoriacu Ameriku, aby si uctilo jedného zo svojich mnohých pracovníkov v oblasti kultúry. Univerzalistický duch Alfreda Nobela by bol potešený, keby v okruhu svojho úsilia o ochranu kultúrnej sféry života videl aj južnú pologuľu, tak málo a tak slabo známu... Šťastnou náhodou, ktorá presahuje moje chápanie, som v tejto chvíli priamym hlasom veľmi ušľachtilého španielskeho a portugalského jazyka.“

Gabriela Mistral pri preberaní Nobelovej ceny 10. 12. 1945 v Štokholme vo Švédsku.

Dedičstvo viery a poézie

Gabriela Mistral sa opakovane vracala k čítaniu knihy Kvietky svätého Františka. Často navštevovala historické Assisi a kráčala ako zasnená pútnička po stopách chudobného svätca. Vo svojej knihe „Motívy svätého Františka“, keď opisuje smrť svätca, Gabriela majstrovsky píše: *„Aj ty si cítil smrť ako jemnosť... Nič, čo padá z Božích rúk na naše hlavy, nás na tomto svete nezrádza, František.“*

Takto jemne si jedného dňa aj pre ňu prišla sestra Smrť. Gabriela Mistral zomrela na rakovinu pankreasu 10. januára 1957 v Hempsteade v štáte New York v Spojených štátoch amerických. Jej telesné pozostatky boli prevezené do rodného údolia Elqui. Na svoje výslovné želanie bola pochovaná vo františkánskom hrobe v meste Montegrande.

Čitateľka Chudáčika z Assisi a zaniietená čitateľka Kvetiek odkázala číslu ľudu medailu a pergamen potvrdzujúce udelenie Nobelovej ceny. Dnes sú uložené v opatere františkánov v tom istom múzeu, kde sa nachádza aj Biblia, ktorú používala pri každodennej modlitbe, ruženec z keramických korálok a kovových medailí i vyrezávaný drevený kríž z 18. storočia.

Vo svojom zázname uvádza: „*Zlatú medailu a pergamen, ktoré mi udelila Nobelova akadémia, odkazujem číslu ľudu do úschovy Rádu svätého Františka.*“ V tom istom zázname tiež stanovila, že františkáni rozdelia výťažok z jej diel medzi chudobné deti.

Gabriela Mistral Vyrovnané slová

Uprostred svojich dní žnem zrno vzácne
poznanej pravdy, sviežej ako kvet:
život je zlatý, ako lán žitom zjasnie,
láska je dlhá, krátko trvá jed.

Nech verš úsmevný už zase zaznie,
nech žĺč a krv mu nie sú znamením.
Fialky božské pučia, po dolinách vane
medový vietor, jarou zmámený.

Už chápem nielen toho, čo sa modlí –
i toho, ktorý náhle spievať musí:
v zákernej stráni žblnkol prameň modrý,
dlhý je bôľ, lež ľalia zrak vzruší.

Za viečkom slza, srdce žiaľom kvíli,
nad riavou vzíde úsmev na pery:
spev škovránka nám dodá sviežej sily,
a zabudneme na smrť pri cieli.

Viac nieto čím už telo poznamenať,
bez lásky zhasla páľa, ustal smäd.
Nežný zrak matky stále sleduje ma.
Cítim, Boh náhle ukladá ma spať!

Gabriela Mistral zostáva jednou z najväčších osobností svetovej literatúry 20. storočia. Bola nielen výnimočnou poetkou, ale aj učiteľkou, humanistkou a ženou hlbokej kresťanskej viery. Svoje členstvo v Treťom ráde svätého Františka vnímala ako hlboký duchovný záväzok, ktorý sa odrážal v jej živote a tvorbe. Jej dielo je preniknuté presvedčením, že láska je najväčšou silou schopnou premieňať človeka i svet. Gabriela Mistral tak svojím životom a dielom svedčí o tom, že františkánska spiritualita môže byť nielen cestou osobnej viery, ale aj zdrojom tvorivosti, ľudskosti a súcitu.

Martina Zonnenscheinová

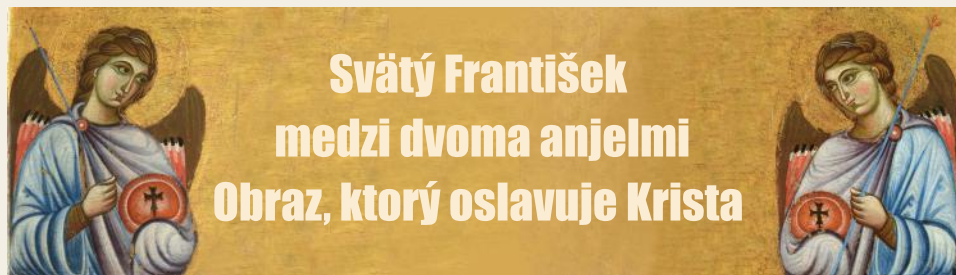
<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1945/mistral/biographical/>

https://biographyonline.net/poets/gabriela_mistral.html

https://www.emol.com/especiales/2009/arte_cultura_religion/mistral/franciscana.htm

<https://www.omnesmag.com/en/news/culture/gabriela-mistral-1889-1957-75-anos-despues-de-recibir-el-premio-nobel/>

Báseň „Vyrovnané slová“ vyšla v roku 1971 v knižnej zbierke NEHA, vo vydavateľstve: Slovenský spisovateľ, v edícii: Knižnica nobelových cien. Báseň preložila: Viera Dubcová

Svätý František medzi dvoma anjelmi Obraz, ktorý oslavuje Krista

Medzi vzácnymi umeleckými dielami uchovávanými v Múzeu Porciunkuly pri Bazilike Santa Maria degli Angeli v Assisi sa nachádza nenápadný, no mimoriadne významný tabuľový obraz Svätý František medzi dvoma anjelmi (San Francesco tra due angeli). Hoci meno jeho autora nepoznáme, dielo patrí medzi najvýznamnejšie rané zobrazovania svätého Františka z Assisi a predstavuje jedinečné svedectvo o tom, ako prvé generácie františkánov vnímali svojho zakladateľa.

Čím viac sa o obraze dozvedáme, tým viac zisťujeme, že nie je iba umeleckým dielom. Je predmetom úcty a podľa tradície aj vzácnou relikviou. Je historickým svedectvom, nositeľom duchovnej pamäti a napokon aj vizuálnym prameňom františkánskej spirituality. Hovorí farbami, gestami, symbolmi i krátkymi latinskými nápismi, ktoré pozorného diváka vedú hlbšie do tajomstva Františkovo života.

Je to umelecké dielo, relikvia a zároveň text – tri vrstvy jedného obrazu, ktoré sa navzájom vysvetľujú. Možno práve preto si tento obraz nežiada, aby sme sa naň iba pozreli. Pozýva nás, aby sme sa pri ňom zastavili a nechali sa viesť do sveta, z ktorého vyrástlo františkánske hnutie.

Dielo vzniklo okolo roku 1255. Keďže skutočné meno autora obrazu sa nezachovalo, historici umenia ho nazvali Majster svätého Františka – podľa tejto tabuľovej maľby. Je to výnimočná pocta obrazu, ktorý sa stal kľúčom k poznaniu celej umelcovej tvorby.

Majster svätého Františka

Jeho osobnosť je zahalená tajomstvom. Nevieime, odkiaľ pochádzal, ani veľa o jeho živote. Viac vieme o jeho obrazoch než o ňom samom. Historici umenia sa preto pokúšajú jeho umeleckú osobnosť rekonštruovať z diel, ktoré mu možno pripísať.

Talianska odborná literatúra ho spája s umbrijským maliarskym prostredím a s výrazným vplyvom Giunta Pisana. Majstra svätého Františka označujú za jedného z najvýznamnejších maliarov 13. storočia v strednom Taliansku. Bol jedným z prvých najatých maliarov v Bazilike sv. Františka. K jeho tvorbe patria rozsiahle fresky v Dolnom chráme, zachované dnes iba vo fragmentoch, ako aj návrhy pre vitráže Horného chrámu. Jeho diela predstavujú významnú etapu vývoja talianskeho maliarstva pred veľkým nástupom Cimabua a Giotta.

Diela pripisované Majstrovi svätého Františka dnes nájdeme v niektorých z najvýznamnejších európskych a amerických múzejných zbierok. Samotný obraz v Porciunkule však zostáva základným bodom, podľa ktorého sa jeho tvorba identifikuje.

Charakteristika obrazu

Z umeleckého hľadiska predstavuje obraz prechod medzi byzantskou ikonovou tradíciou a novým smerovaním talianskeho maliarstva 13. storočia. Postava svätca je ešte statická a frontálna, no jej výraz už nepôsobí iba ako všeobecný obraz svätosti. František je predstavený ako konkrétna osobnosť, ktorej telesná podoba zároveň nesie duchovné posolstvo.

Dielo je vytvorené technikou tempery na drevenej tabuli so zlatým pozadím. Meria približne 108 × 58,5 cm. Zlaté pozadie, typické pre stredoveké sakrálné maliarstvo, nepredstavuje reálny priestor, ale symbol Božej prítomnosti a večnosti. Svätý František je zobrazovaný čelne, oblečený v jednoduchom hnedom habite. V rukách drží otvorenú knihu. Na jeho tele sú jasne viditeľné stigmy – znamenia Kristovho utrpenia, ktoré prijal na hore La Verna.

Po jeho bokoch stoja dvaja anjeli. Ich prítomnosť nie je iba dekoratívna. V kresťanskej ikonografii sú poslovia Boha a zároveň vytvárajú okolo Františka nebeský rámec, zatiaľ čo jeho stigmy vytvárajú väzbu na Kristovo utrpenie. František je tu predstavený ako ten, ktorý sa svojím životom a stigmami pripodobnil Kristovi – ako alter Christus. Jeho stotožnenie sa s Kristom upriamuje pozornosť od neho samého ku Kristovi. Stigmy preto nie sú iba znamením Františkovej svätosti, ale predovšetkým svedectvom o Kristovom utrpení a láske. To napokon potvrdzuje aj samotný nápis na obraze: „Nech je oslávený Kristus.“ A práve tu sa začína odhaľovať skutočné posolstvo obrazu.

Nápisy na obraze

Na obraze sa nachádzajú latinské nápisy, ktoré nie sú iba doplnkom výjavu. Sú jeho neoddeliteľnou a významnou súčasťou.

Prvý z nich je napísaný na otvorenej knihe, ktorú František drží v ľavej ruke:

HIC MICHI VIVENTI LECTUS FUIT ET MORIENTI

„Toto bolo moje lôžko, keď som žil i keď som umieral.“

Podľa tradície sa slovo HIC (toto, tu) vzťahuje na drevenú dosku, na ktorej je obraz namalovaný a ktorá mala byť spojená s Františkovým lôžkom a po jeho smrti aj s jeho telom. Tabuľa tak získava nielen ikonografickú hodnotu, ale aj hlboký relikviový význam. Existujú však aj iné interpretácie tohto textu. Niektorí bádatelia upozorňujú, že „lôžko“ (lectus) môže byť metaforou kríža. František na obraze drží v ruke kríž. Potom by slová nadobúdali hlbší význam: kríž bol jeho lôžkom v živote i v smrti. V spojení so stigmami a záverečným nápisom „Nech je oslávený Kristus“ sa tak celý obraz stáva svedectvom o Františkovom pripodobnení sa Kristovi.

Druhý nápis je omnoho dlhší a nachádza sa v dolnej časti obrazu. Františkova postava ho rozdeľuje na dve časti. Jeho čítanie a interpretácia sú predmetom odbornej diskusie, pretože stredoveký text používa skrátené slová a jeho jednotlivé časti boli v literatúre interpretované odlišne. Jeho základný význam však možno vyjadriť približne takto:

„Ježiš jasne dokazuje, že ma miluje; jeho stigmy ma označujú a zároveň zdobia. Nech to nikto nespochybňuje, ale nech je oslávený Kristus, ktorému sa zapáčilo povýšiť ma takýmto vzácnymi znameniami.“

Práve záver nápisu je pre pochopenie obrazu rozhodujúci:

NEMO CAUSETUR SET XPC GLORIFICETUR

„Nech to nikto nespochybňuje, ale nech je oslávený Kristus.“

Tento text sa spája s pápežskou obhajobou pravosti Františkových stigiem v 13. storočí, najmä s pápežmi Gregorom IX. a Alexandrom IV. V marci a apríli roku 1237 napísal Pápež Gregor IX. tri listiny v ktorých s nevôľou reflektoval prax popierania existencie Františkových stigiem. Tieto pápežské listiny môžeme považovať za prvé verejnoprávne dokumenty cirkvi, ktoré potvrdzujú pravosť stigiem svätého Františka. Jedna z listín bola reakciou na konkrétny spor s olomouckým biskupom Robertom, ktorý odmietal nielen hodnovernosť Františkových stigiem, ale aj ich zobrazovanie. Pápež pravosť stigiem obhajuje a pripomína, že tento zázrak bol potvrdený dôveryhodnými svedkami a zohral významnú úlohu pri Františkovej kanonizácii. Aj neskorší pápež Alexander IV. sa k záležitosti vyjadril v niekoľkých pápežských bulách a podľa svedectva sv. Bonaventúru (Legenda maior) vyhlásil, že Františkove rany videl na vlastné oči.

Nápis na obraze možno chápať ako súčasť toho istého teologického zápasu o význam a pravosť stigiem. Dar Kristových rán však neslúži na Františkovu vlastnú slávu. Je znamením Božej milosti a jeho pripodobnenia sa Ježišovi Kristovi. A práve tu sa ukazuje najhlbšie poslanstvo obrazu. Stigmy nie sú dôvodom na oslavu Františka. Ich konečným cieľom je oslava Krista.

Okno do františkánskej duchovnosti

Osobitný význam obrazu spočíva v jeho blízkosti k historickým udalostiam. V čase jeho vzniku ešte žili františkáni, ktorí svätého Františka osobne poznali. Preto je možné, že maliar čerpal zo spomienok priamych svedkov alebo z veľmi skorých ikonografických predlôh. Práve preto patrí toto dielo medzi pramene najstaršej františkánskej tradície.

Skutočnosť, že sa obraz dnes nachádza v Múzeu Porciunkuly, má hlbokú symboliku. Porciunkula bola miestom, kde svätý František založil prvé bratstvo, kde prijal svätú Kláru a kde 3. októbra 1226 zomrel. Návštevník múzea tak nestojí iba pred stredovekým umeleckým dielom, ale pred obrazom, ktorý spája umenie, dejiny a duchovný odkaz jedného z najinšpiratívnejších mužov všetkých čias.

Tento obraz nestačí len prejsť pohľadom. Treba pri ňom zostať. Uvedomiť si, že máme pred očami predmet, ktorý prešiel ôsmimi storočiami a uchováva niečo z doby, v ktorej vznikol. Možno preto môžeme tento obraz nazvať oknom. Nie oknom do minulosti, ale skôr do duchovnosti, ktorá sa pokúša žiť evanjelium tak jednoducho a radikálne, ako ho pochopil František.

Pavol Železník

Použité pramene:

Avvenire: Il Maestro di San Francesco, l'artista che inventò l'immagine del Poverello

Sv. Bonaventura, Legenda maior: FRANTIŠKÁNSKÉ PRAMENY I, Velehrad, Rim 1982

Galleria Nazionale dell'Umbria: L'ENIGMA DEL MAESTRO DI SAN FRANCESCO

Hlinka Vít. Ústa svá jsi proti nebi otevřel, In: Studia theologica 16, č. 4, zima 2014

KUNSTHISTORISCHEN INSTITUTES IN FLORENZ, LVIII, číslo 2, 2016

TK KBS, Záhada neznámeho majstra: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=20240412020>

Museo della Porziuncola: <https://prenotazione.porziuncola.org/sala-b.html>

Každý ľudský život, každý ľudský príbeh je originálny a jedinečne vyjadruje Boží obraz v nás. Naša cesta týmto svetom sa môže stať veľkou oslavou Božej dobroty, hoci niekedy vedie cez kríž. Sám Ježiš nám ukázal túto cestu, ale sľúbil nám, že nás nikdy neopusti.

Ak budeme blízko Krista, potom budeme vedieť byť blízko aj jeden druhému

Stanislav Rok sa narodil 28. mája 1963 v Bielsku-Bialej rodičom Stanislavovi a Alžbete. Základnú školu absolvoval v rodnej obci Buczkowice, kde vo farnosti pôsobil ako miništrant a lektor. Stal sa členom hnutia Svetlo - Život. Práve tam sa formovalo jeho rehoľné a kňazské povolanie. Po maturite vstúpil do rehole minoritov v Krakove. Po ročnom postuláte pokračoval v noviciáte v Kalvárii Paclavskej. Nasledovalo štúdium teológie v Krakove v rehoľnom seminári a kňazská vysviacka. Jeho prvým pôsobiskom bol kláštor v Krosne nad Visokem. Potom bol päť rokov vo Ľvove na Ukrajine. Napokon jeho kroky viedli na Slovensko, kde pôsobí už tridsať rokov.

Páter Stanislav, všimol som si, že sa rozhovorom vyhýbaš a aj tento náš si sa rozhodol absolvovať len po dlhom presviedčaní.

To je preto, že nerád hovorím o sebe. Človek sa môže pozeráť späť na svoj život, na svoje rozhodnutia, skúsenosti, radosti i ťažkosti, ale nikdy úplne nevidí všetko, čo sa v jeho živote odohrávalo. Určite mnohé veci zostávajú tajomstvom Božieho pôsobenia v živote človeka.

Keď sa dnes pozerám späť, vidím, že Boh si človeka vedie často veľmi nenápadne – cez rodinu, ľudí, ktorých stretne, spoločenstvá, cez službu, ale aj cez chvíle skúšok a neistoty. Až s odstupom času človek niekedy pochopí, že aj veci, ktorým vtedy nerozumel, mali svoje miesto. Boh vždy vedie svojou cestou, ktorú nie vždy prijímame a chápeme.

Preto by som nechcel hovoriť ani tak o sebe, ako skôr o vernosti Bohu. To, čo je podstatné, nie je to, čo sa podarilo človeku, ale to, že Boh zostáva verný a trpezlivo človeka vedie. A za to som najviac vďačný.

Dobre, budem to rešpektovať, ale osobným otázkam sa asi celkom nevyhneme. Začnime detstvom. Čo formovalo tvoju vieru počas tohto obdobia?

Moju vieru od detstva formovala predovšetkým rodina a život vo farnosti. Viera bola prirodzenou súčasťou nášho života. Postupne som však začal objavovať aj jej osobný rozmer a potrebu rozhodovať sa pre Krista vlastným životom.

Predpokladám, že život v Poľsku, rovnako, ako u nás, bol vtedy poznačený obdobím socializmu.

Áno, určite. Vyrastal som v Poľsku v období socializmu, takže tento systém bol prirodzenou súčasťou môjho detstva a života našej rodiny. Viera a Cirkev však boli pre našu rodinu veľmi dôležité a práve vďaka nim sme si zachovávali určitú vnútornú slobodu.

Ako dieťa som možno všetkému nerozumel tak ako dnes, ale spätne si uvedomujem, že človek vtedy musel byť v mnohých veciach opatrnejší. Zároveň to bola skúsenosť, ktorá ma naučila vážiť si slobodu, pravdu a možnosť otvorene žiť svoju vieru. Myslím, že práve táto skúsenosť vo mne ešte viac prehĺbila vďačnosť za dar slobody.

Čo bolo charakteristické pre tvoje dospievanie?

Moje dospievanie bolo veľmi spojené s farnosťou a mládežníckou skupinou. Bol som miništrantom a neskôr lektorom. V rámci našej mládežníckej skupiny sme pripravovali aj rôzne kultúrne programy. Bolo to obdobie, keď sme spolu trávili veľa času, učili sa spolupracovať, niesť zodpovednosť a zároveň sme prirodzene rástli aj vo viere.

Dôležitou súčasťou môjho dospievania bolo hnutie – Svetlo a Život (po poľsky Ruch Światło-Życie), známe aj ako oázové hnutie. Práve tam som viac spoznával život v spoločenstve, modlitbu, službu a osobnú zodpovednosť za svoju vieru. Tam sa tiež zrodilo moje povolanie. Z tejto našej skupiny vzišlo deväť kňazov a tri rehoľne sestry.

Takže na toto obdobie rád spomínaš?

Boli to krásne roky plné priateľstiev, spoločných zážitkov a zároveň aj postupného

dozrievania vo viere. Keď sa na to dnes pozerám s odstupom, vidím v tom určitú cestu formácie. To, čo sa začalo službou pri oltári, pokračovalo životom v spoločenstve a postupne vyústilo do môjho kňazského a rehoľného povolania. Vtedy som ešte samozrejme nevidel celú cestu, ale dnes vnímam, že Boh ma cez tieto konkrétne skúsenosti postupne pripravoval na povolanie.

Kedy sa v tvojom živote prvýkrát objavuje postava sv. Františka z Assisi?

Svätý František sa v mojom živote výraznejšie objavil až v čase, keď som začal vážnejšie premýšľať o rehoľnom povolaní. Dovtedy som ho, samozrejme, poznal, ale nevenoval som mu osobitnú pozornosť. Až pri hľadaní odpovede na otázku, kam ma Boh volá, som začal viac spoznávať jeho život a spiritualitu.

Postupne som objavoval, že jeho spôsob nasledovania Krista a života podľa evanjelia je mi veľmi blízky. Tak sa svätý František z postavy, ktorú som poznal z dejín Cirkvi, stal človekom, ktorý začal ovplyvňovať aj moje vlastné rozhodovanie o povolaní.

Ktorý moment v tvojom duchovnom živote bol pre teba zlomový?

Zlomovým momentom bolo pre mňa duchovné rozpoznanie Božieho volania. Nebola to jedna dramatická chvíľa, v ktorej by som dostal nejakú mimoriadnu odpoveď. Skôr postupne dozrievalo vo mne presvedčenie, že Boh ma volá ku kňazskému a rehoľnému životu.

Človek pri povolaní potrebuje určitý čas, aby rozlíšil, čo je jeho vlastná predstava a čo je skutočne Božie pozvanie. Pre mňa bolo dôležité, že toto volanie postupne prinášalo pokoj a vnútornú istotu. A práve vtedy som začal chápať, že nejde iba o to, čo by som chcel robiť ja, ale predovšetkým o to, kam ma chce viesť Boh.

Prečo si si vybral rehoľu minoritov?

Moje rehoľné povolanie sa rodilo postupne spolu s rozpoznávaním Božieho volania. Keď som začal uvažovať o rehoľnom živote, postupne som spoznával aj svätého Františka a františkánsku spiritualitu. Čím viac som ju spoznával, tým viac som v nej nachádzal spôsob života, ktorý mi bol blízky.

Minoritov som si teda nevybral iba na základe vonkajších okolností. Dôležité bolo vnútorné rozpoznanie, že práve táto cesta je pre mňa cestou nasledovania Krista. Postupne som vnímal, že Pán ma volá nielen ku kňazstvu, ale aj ku konkrétnemu spôsobu života – k životu v bratstve, v jednoduchosti a podľa evanjelia, v duchu svätého Františka.

Ako sa na toto svoje rozhodnutie pozeráš s odstupom času?

Dnes sa na svoju cestu pozerám s vďačnosťou. Človek možno na začiatku nevidí celý obraz, ale postupne pochopí, že Boh ho vedie cez konkrétnych ľudí, skúsenosti a rozhodnutia. A práve tak sa rodilo aj moje rehoľné povolanie.

Veľmi silné je pre mňa aj františkánske bratstvo. František nehovorí len o láske k Bohu, ale veľmi konkrétne o vzťahu k druhému človeku. Učí nás prijímať aj toho, kto je iný, kto nám možno nie je vždy sympatický alebo s kým sa nezhodneme.

A potom je tu radosť. Nie povrchná veselosť, ale radosť človeka, ktorý vie, že jeho život má zmysel a že naň nie je sám. Myslím si, že práve toto je veľmi príťažlivé aj pre dnešného človeka – ponuka žiť jednoduchšie, slobodnejšie, vďačnejšie a s väčšou pozornosťou voči Bohu, ľuďom i svetu okolo nás.

Čím je pre teba príťažlivá františkánska spiritualita?

Najviac ma na nej oslovuje vzťah ku Kristovi a evanjeliu. Svätý František nechcel vymýšľať nejakú novú cestu. Chcel jednoducho a radikálne žiť evanjelium a nasledovať Krista.

Táto jednoduchosť je pre mňa stále veľmi príťažlivá. Františkánska spiritualita mi pripomína, že viera sa nemá skončiť pri slovách alebo pri náboženských zvykoch. Má sa premietnuť do konkrétného života, do vzťahov, služby, odpustenia a spôsobu, akým sa pozeráme na druhého človeka.

Číže jej jednoduchosť a duchovná priamočiarosť?

Jednoduchosť a blízkosť k životu. Svätý František ukázal, že k Bohu nemusíme prichádzať cez veľké a zložité veci, ale môžeme ho objavovať v obyčajnom človeku, v prírode, v každodenných povinnostiach aj v službe druhým. Je v nej určitá sloboda – človek sa nemusí stále naháňať za tým, čo nemá, ale môže sa tešiť z toho, čo dostal.

Môžu tieto hodnoty inšpirovať aj bežného človeka v dnešnom uponáhľanom svete?

Myslím si, že práve dnes možno viac ako inokedy. Žijeme vo svete, ktorý nás stále presviedča, že potrebujeme viac – viac vecí, viac zážitkov, viac výkonu, viac úspechu. Františkánska jednoduchosť môže človeku pomôcť zastaviť sa a položiť si otázku, čo je v živote naozaj dôležité.

Ako by si charakterizoval život v rehoľnom bratstve?

Život v bratstve je veľkým darom, ale zároveň je aj školou života. Keď človek žije sám, môže si ľahšie vytvoriť predstavu, že všetko vidí správne. V spoločenstve sa učí prijímať druhého človeka takého, aký je, počúvať, odpúšťať a niekedy aj ustúpiť.

Človek si nemôže vyberať bratov podľa toho, kto mu vyhovuje, a práve to ho učí trpezlivosti, prijatiu a odpusteniu. Duchovne ma bratstvo učí, že viera nie je len môj osobný vzťah s Bohom, ale aj spôsob, akým sa správam k ľuďom okolo seba. Ľudsky ma naučilo viac počúvať, ustupovať zo svojich predstáv a uvedomiť si, že nie vždy musím mať pravdu.

Takže sa dá povedať, že tá život v bratstve posunul duchovne i ľudsky ďalej?

Bratstvo ma naučilo, že františkánsky život sa nedá žiť iba individuálne. Potrebujeme jeden druhého. Duchovne ma posunulo predovšetkým v tom, že som postupne viac pochopil hodnotu trpezlivosti, pokory a vzájomného prijatia. Nie vždy je to jednoduché, ale práve v konkrétnych vzťahoch sa ukazuje, nakoľko berieme evanjelium vážne.

Bratstvo ma obohacuje aj ľudsky – pripomína mi, že nemusím všetko zvládať sám a že druhý človek nie je konkurent, ale dar.

Zmenili sa rokmi niektoré tvoje predstavy, postoje či ideály, s ktorými si vstupoval do rehole?

Určite áno. Keď človek vstupuje do rehole, má často svoje predstavy o tom, ako by mal rehoľný život vyzerieť. Postupne však zisťuje, že realita je oveľa obyčajnejšia a zároveň hlbšia. Dnes už menej hľadám nejaké veľké ideály a viac si všímam malé každodenné veci – vernosť, službu, vzťahy, schopnosť odpustiť a byť tam, kde ma Boh práve potrebuje. Asi som pochopil, že svätosť sa často ukrýva práve v úplne obyčajnom živote.

Mal si aj obdobie vážnej krízy?

Áno, aj v mojom živote boli chvíle krízy, pochybností a únavy. Myslím si, že kríza nemusí byť vždy niečím negatívnym. Niekedy človeka prinúti zastaviť sa a úprimne sa pozrieť na to, prečo vlastne žije a čomu dôveruje. Práve v ťažších chvíľach som si uvedomil, že viera nie je o tom, že človek nikdy nepochybuje, ale že aj v pochybnostiach sa učí dôverovať Bohu.

Čo pre teba znamená „chudoba, poslušnosť a čistota“ v kontexte dnešného moderného sveta?

Vnímam ich predovšetkým ako spôsob slobody. Chudoba pre mňa neznamená mať čo najmenej, ale nebyť otrokom vecí a potreby stále niečo vlastniť. Poslušnosť zase nie je slepé podriadenie sa, ale ochota počúvať, hľadať spoločné dobro a niekedy sa vzdať vlastnej predstavy. A čistota je pre mňa predovšetkým úcta k človeku a schopnosť milovať tak, aby som druhého nevlastnil ani nepoužíval. Myslím si, že tieto hodnoty majú čo povedať aj dnešnému človeku.

Zo svätého Františka vyžarovala radosť, mal by mať aj jeho nasledovateľ veselého ducha?

Myslím si, že radosť je dôležitá, ale neznamená to, že františkán musí byť človek, ktorý sa stále smeje a nikdy nemá ťažký deň. Františkánska radosť je podľa mňa hlbšia. Je to vedomie, že napriek všetkým problémom máme dôvod byť vďační a že Boh je stále s nami. Človek môže prežívať bolesť a zároveň nestratiť vnútornú nádej. A práve takáto radosť je podľa mňa veľmi potrebná aj dnes.

Máš svoje osobné krédo, ktorým sa riadiš?

Asi by som to zhrnul jednoducho: snažiť sa žiť tak, aby som bol užitočný pre druhých a aby po stretnutí so mnou človek neodišiel s pocitom, že mu bolo horšie. Učím sa byť vďačný za to, čo mám,

nebrať sa príliš vážne a dôverovať Bohu aj vtedy, keď nevidím celý obraz. Byť človekom pre ľudí.

Máš duchovnú alebo ľudskú autoritu, ktorá ťa dlhodobo inšpiruje?

Veľkou inšpiráciou je pre mňa svätý František z Assisi. Páči sa mi na ňom, že jeho život nebol postavený na veľkých slovách, ale na jednoduchosti, radosti, pokore a konkrétnej láske k človeku. Zároveň ma inšpirujú aj ľudia, ktorých stretávam v každodennom živote – často práve obyčajní ľudia, ktorí žijú svoju vieru alebo službu verne a bez veľkých rečí.

Ako vyzerá bežný deň františkánskeho rehoľníka v kláštore a ako v ňom vyvažujete čas na modlitbu, komunitu a prácu?

Bežný deň rehoľníka má svoj rytmus, v ktorom sa strieda modlitba, práca a život v spoločenstve. Modlitba nie je niečo, čo zostáva iba vtedy, keď nám zvýši čas. Je základom, z ktorého má vychádzať aj naša práca a služba ľuďom. Dôležitá je spoločná modlitba, ale aj osobný čas s Pánom.

Popri tom má každý z nás svoje konkrétne povinnosti a služby. Práca je prirodzenou súčasťou nášho života, rovnako ako chvíle, keď sme spolu ako bratia. Nie vždy sa podarí všetko dokonale vyvážiť, ale práve pravidelný rytmus života v komunite pomáha človeku nezabudnúť na to podstatné.

Čomu sa venuješ vo voľnom čase, kde načerpávaš energiu a nachádzaš rovnováhu?

Vo voľnom čase sa snažím predovšetkým stíšiť a načerpať nové sily. Veľmi rád sa zúčastňujem na gréckokatolíckej liturgii. Oslovuje ma jej hĺbka, krása, spev a predovšetkým spôsob, akým človeka vedie k modlitbe a k tajomstvu Boha. Je to pre mňa určitý priestor zastavenia a vnútorného načerpania.

Myslím si, že každý z nás potrebuje chvíle, keď nemusí nič riešiť ani organizovať, ale jednoducho môže byť pred Bohom. Práve v takýchto chvíľach nachádzam pokoj a rovnováhu, aby som sa potom mohol s novou silou venovať ľuďom a službe, ku ktorej som povoláný.

Na Slovensku pôsobiš už tridsať rokov. Aká je to skúsenosť?

Som veľmi rád, že tu môžem pôsobiť a slúžiť nakoľko len môžem ľuďom a Bohu.

V reholi máš na starosti ľudové misie. Čo je hlavným cieľom moderných ľudových misií?

Hlavným cieľom moderných ľudových misií je pomôcť človeku znovu objaviť živý vzťah s Bohom. Nejde iba o to odovzdať nejaké náboženské vedomosti, ale pozvať človeka k osobnému stretnutiu s Kristom a k rozhodnutiu, čo s vierou vo svojom živote urobí.

S akým druhom duchovného hladu sa dnes u ľudí stretávaš?

Dnes sa stretávame s veľkým duchovným hladom, hoci ľudia ho nie vždy dokážu pomenovať. Mnohí túžia po pokoji, prijatí, odpustení a zmysle života. Často majú všetko potrebné na materiálnej úrovni, ale vo vnútri cítia prázdnotu. Myslím si, že práve tam má misia svoje miesto – pripomenúť človeku, že Boh nie je vzdialený a že jeho život má hodnotu a zmysel.

Každé misie sú intenzívne. Spomínaš si na konkrétny silný moment alebo svedectvo z farností, ktoré ťa ako misionára hlboko zasiahlo?

Silno vo mne zostávajú chvíle, keď človek po dlhom čase urobí krok k zmiereniu. Spomínam si na prípad človeka, ktorý sa po dlhom čase rozhodol zmieriť – s Bohom aj s blížnym. Bolo na ňom vidieť, že za týmto krokom je veľa bolesti, ale zároveň aj veľká túžba začať znova.

Takéto chvíle ma vždy nanovo presvedčajú, že misia nie je predovšetkým o našich slovách či programoch. Niekedy stačí, že človek po rokoch otvorí srdce, odpustí a dovolí Bohu vstúpiť do miesta, ktoré bolo dlho zatvorené. Práve takéto zmierenia sú pre mňa jedným z najkrajších ovocí misií.

Dlhé roky pôsobiš ako duchovný asistent pre Františkánsky svetský rád (OFS). Ako vnímaš túto svoju službu?

Túto službu vnímam predovšetkým ako veľký dar a zároveň ako zodpovednosť. Duchovný asistent nie je ten, kto má všetko riadiť alebo robiť namiesto svetských františkánov. Jeho úlohou je pomáhať im objavovať a žiť ich povolanie vo svete podľa ducha svätého Františka.

Priznám sa, že táto služba si vyžaduje trpezlivosť, čas a veľa počúvania. Človek sa stretáva s rôznymi povahami, skúsenosťami i predstavami. Ale práve v tom vidím jej krásu. OFS nie je iba nejaká organizácia či skupina, ktorá sa stretáva. Sú to konkrétni ľudia, ktorí sa rozhodli nasledovať Krista po vzore svätého Františka. A byť pri nich na tejto ceste je pre mňa veľkou výsadou.

S akými negatívnymi tendenciami sa medzi svetskými františkánmi stretávaš? Čo by sme predovšetkým mali napraviť?

Asi najväčším nebezpečenstvom je, keď sa z nášho povolania stane skôr zvyk alebo formalita. Môžeme mať pravidelné stretnutia, modlitby, program a pritom sa môže vytratiť to podstatné – osobný vzťah s Kristom a ochota podľa evanjelia meniť svoj život.

Niekedy sa tiež príliš sústreďujeme na to, ako veci robíme, kto čo povedal alebo čo by sa malo zmeniť. Potom nám môže uniknúť samotný človek a jeho život. Myslím si, že potrebujeme viac jednoduchosti, vzájomného prijatia a ochoty počúvať. Svätý František nás predsa vedie k tomu, aby sme boli predovšetkým bratmi a sestrami.

Ak by sme mali niečo napraviť, tak by to mala byť práve naša schopnosť pretaviť vieru do každodenného života. Menej hovoriť o evanjeliu a viac ho žiť – v rodine, v práci, medzi ľuďmi, ktorí sú nám blízko, ale aj medzi tými, s ktorými si nerozumieme.

Prešľapujeme na jednom mieste, alebo vnímaš v OFS aj pozitívne zmeny?

Určite nevnímam iba stagnáciu. Vidím veľa dobrého a myslím si, že by bolo nespravodlivé prehliadať to. Mnohí bratia a sestry berú svoje povolanie veľmi vážne, snažia sa vzdelávať, viac rozumieť františkánskej spiritualite a hľadajú nové spôsoby, ako ju žiť v dnešnej dobe. Pozitívne vnímam aj väčšiu otvorenosť voči spolupráci a snahu byť viac prítomní vo farnostiach a medzi ľuďmi.

Možno stojíme pred dôležitou životnou výzvou?

Stojíme pred výzvou osloviť aj mladšiu generáciu. Nestačí iba uchovávať to, čo sme dostali od predchádzajúcich generácií. Potrebujeme vedieť odovzdať ducha svätého Františka jazykom a spôsobom, ktorému dnešný človek rozumie.

Ako sa ti spolupracuje s členmi národnej rady OFS?

Spoluprácu vnímam pozitívne. Samozrejme, nie vždy máme na všetko rovnaký pohľad, ale to považujem za prirodzené. Dôležité je, aby sme dokázali spolu hovoriť otvorene, počúvať sa a hľadať to, čo je dobré pre celé OFS.

Veľmi si vážim ľudí, ktorí túto službu vykonávajú. Nie je jednoduché niesť zodpovednosť za celé spoločenstvo a zároveň zostať v kontakte s konkrétnymi bratmi a sestrami. Myslím si, že keď sa spojí skúsenosť laikov s pohľadom duchovného asistenta, môže z toho vzniknúť veľmi dobrá spolupráca.

Čo by si na záver rád odkázal svojim svetským sestrám a bratom?

Chcel by som im predovšetkým poďakovať za ich vernosť. Možno niekedy nevidíme ovocie toho, čo robíme, a môžeme mať pocit, že sa nič nemení. Ale každá modlitba, každé odpustenie, každá služba a každé malé dobro má pred Bohom svoju hodnotu.

Prajem vám, aby ste nikdy nestratili radosť z toho, že ste františkánmi. Nech sa z vášho povolania nestane iba tradícia alebo povinnosť, ale nech je stále živou odpoveďou na Božiu lásku. Svätý František nás učí jednoduchosti, radosti, pokoju a bratskému životu. Myslím si, že práve toto dnešný svet veľmi potrebuje.

A možno najmä toto: zostaňme blízko Krista. Ak budeme blízko neho, potom budeme vedieť byť naozaj blízko aj jeden druhému.

Ďakujem za rozhovor
Pavol Železník
foto: P. Železník

FRANTIŠKÁNSKA ZÁHRADA

kúsok raja za kláštorným múrom

Za múrmi františkánskych kláštorov sa po stáročia rozprestierali záhrady, ktoré neboli iba miestom práce a obživy. Keď dnes vstúpime do niektorej z nich, môže nás prekvapiť ich jednoduchosť. Nie sú to okázalé barokové parky ani geometricky komponované renesančné záhrady. Ich krása spočíva v prirodzenosti. Rastú v nich ovocné stromy, liečivé byliny, zelenina, kvety i voľne rastúce rastliny. Takáto záhrada nebola len hospodárskym zázemím kláštora a miestom na pestovanie potravín. Bola priestorom modlitby, ticha a stretnutia s Bohom – malým kúskom raja uprostred každodenného života. Nie náhodou sa dejiny spásy v Svätom písme začínajú práve v záhrade. Kniha Genezis hovorí: „I vzal Pán, Boh, človeka a umiestnil ho v raji Edenu, aby ho obrábal a strážil“ (Gn 2, 15). Prvým povolaním človeka teda nebolo prírodu ovládnuť, ale starať sa o ňu ako o zverený dar. V tomto svetle nadobúdajú aj františkánske záhrady hlboký biblický význam. Nie sú len miestom hospodárenia, ale priestorom, kde človek znovu objavuje svoje pôvodné povolanie – obrábať a strážiť Božiu záhradu. Čas strávený v záhrade preto nie je stratou času, ale cestou k hlbšiemu vzťahu s Bohom, so sebou samým i so stvoreným svetom.

Záhrada ako súčasť kláštorného života

Stredoveké františkánske kláštory, najmä tie mestské, mali spravidla niekoľko typov záhrad. V centre kláštornej dispozície sa nachádzal uzavretý vnútorný dvor – quadrum, zvyčajne štvorcového alebo obdĺžnikového pôdorysu. Obklopovala ho krytá chodba – ambit, známy aj ako krížová chodba. Tento priestor nebol iba praktickým architektonickým jadrom kláštora. Vďaka svojej uzavretosti, tichu a zeleni získal aj duchovný a symbolický význam a býval chápaný ako rajský dvor – paradisus. Ak bola jeho plocha vysadená stromami, trávou, kvetmi či inou zeleňou, mohla nadobudnúť charakter viridaria – zeleného, záhradného priestoru (z latinského viridis – zelený). Pojem viridarium teda označuje predovšetkým zelený a záhradný charakter priestoru, zatiaľ čo quadrum označuje jeho architektonickú podobu a priestorové usporiadanie. Tieto významy sa v kláštornej praxi prirodzene prelínali. Jeden a ten istý vnútorný dvor mohol byť zároveň quadrumom, zeleným viridariom i symbolickým rajským dvorom. Pojem viridarium má korene už v antike, kde označoval zelený priestor alebo záhradu, často súčasť obytného komplexu či rímskej vily. V kláštornom prostredí však získal nový význam. Zeleň uprostred uzavretého kláštora sa stala nielen estetickým prvkom, ale aj miestom ticha a odpočinku. V strede rajského dvora sa obyčajne nachádzala studňa alebo strom – symboly rajskej záhrady, ktoré pozývali k tichej modlitbe a rozjímaniu.

Popri rajscom dvore bývala súčasťou kláštora aj úžitková záhrada (hortus), kde sa pestovala zelenina a ovocie pre potreby bratov: jablká, hrušky, slivky, orechy, vinič, ale aj kapusta, fazuľa, hrach či cibuľa. Nechýbala ani bylinková záhrada (hortus medicus) s liečivými rastlinami. Rástla v nej šalvia, yzop, levanduľa, rozmarín, mäta, fenikel, ruta, valeriána či nechtík. Každá rastlina mala svoje praktické využitie, no zároveň niesla aj symbolický význam zakorenený v kresťanskej tradícii.

Život vo františkánskych kláštoroch prirodzene viedol bratov k dobrej znalosti rastlín a ich všestranného využitia – v kuchyni, pri príprave liečiv, výrobe voňaviek a farbív, ale aj v remeselnej a hospodárskej praxi. Túto skúsenosť ilustruje aj drobná príhoda z posledných dní života svätého Františka. Počas ťažkej choroby raz v noci zatúžil po trochu petržlenu. Keď brat kuchár namietal, že ho v tme v záhrade nemožno nájsť, František mu povedal: „*Len choď, brat, a aby ti to nebolo na ťarchu, prinies prvé byliny, ktorých sa tvoja ruka dotkne.*“ Brat priniesol náruč bylín nazbieraných potme a keď ich ostatní starostlivo roztriedili, našli medzi nimi aj jemný zelený petržlen. František z neho trochu zjedol a veľmi ho to posilnilo.

Táto jednoduchá príhoda ukazuje, že kláštorná záhrada nebola iba miestom práce. Bola priestorom, kde sa praktická znalosť rastlín prirodzene spájala s dôverou v Božiu prozreteľnosť. Úzky vzťah bratov k rytmu prírody a striedaniu ročných období sa odrážal aj v liturgickom živote. Rastliny sa používali pri výzdobe oltárov a kaplniek, pričom ich výber často súvisel so symbolikou jednotlivých sviatkov. Tam, kde to podnebie umožňovalo, pripomínali stredomorský pôvod františkánov olivovníky, myrta či yzop. Vôňa rozmarínu prenášala bratov v myšlienkach do Assisi – kolísky františkánskeho hnutia – a zároveň im pripomínala duchovné dedičstvo svätého Františka. V severnej Európe tieto rastliny často nahrádzali miestne druhy s podobným symbolickým alebo liečivým významom.

Františkova vízia záhrady

Historické usporiadanie kláštorných záhrad však nevzniklo iba z praktických potrieb komunity. Vyrastalo z hlbokého duchovného postoja k stvorenstvu, ktorý vyjadrujú samotné františkánske pramene. Františkov pohľad na záhradu výstižne zachytáva Tomáš z Celana v Druhom životopise svätého Františka:

„Záhradníka upozorňoval, aby neprekopával celý okraj záhrady, aby zeleň bylín a krása kvetov mohli zvestovať Otca všetkej krásy. Prikázal mu, aby vyzdobili záhradu voňavými a pestrofarebnými kvetmi, ktoré by tým, čo sa na ne zahľadia, pripomínali večnú blaženosť.“ (2 Cel 165).

Podľa Františka má záhrada prinášať úrodu pre komunitu a liečivé bylinky pre chorých, no zároveň má zostať miestom, kde príroda môže slobodne rásť. Nechcel stanovovať ostré hranice medzi pestovanými rastlinami a voľne rastúcimi bylinami. Aj zdanlivo obyčajná rastlina má svoju dôstojnosť, pretože je Božím stvorením. Záhrada preto nemá byť využitá do posledného kúska pôdy. Človek nemusí všetko ovládnuť, obrábať a podriaďovať vlastnému úžitku. Časť záhrady má zostať slobodná. Je to prejav dôvery v Božiu štedrosť a uznanie, že človek nie je vlastníkom stvorenia, ale jeho správcom.

Františkov pohľad je prekvapivo aktuálny aj dnes. To, čo on prežíval predovšetkým ako duchovnú skúsenosť, by sme dnes označili aj ako úctu k biodiverzite – k prirodzenej rozmanitosti života. Pre Františka to však nebola ekologická stratégia v modernom zmysle slova. Bola to predovšetkým kontemplatívna skúsenosť. Každé stvorenie svojou existenciou chváli Boha a človek je pozvaný pripojiť sa k tomuto chválospevu.

Podobného ducha nachádzame aj u svätej Kláry z Assisi. Hoci jej Regula priamo nehovorí o záhradách, zdôrazňuje význam manuálnej práce ako neoddeliteľnej súčasti duchovného života: *„Sestry, ktorým Pán dal milosť pracovať, nech pracujú verne a oddane.“* (RegKl VII, 1)

Práca v záhrade preto patrí k prirodzenému rytmu života klarisiek. Nie je iba prostriedkom obživy, ale službou komunite, školou pokory a modlitbou vykonávanou rukami.

Záhrada ako škola spirituality

Dnešný svet nás nabáda hodnotiť všetko podľa výkonu, užitočnosti a efektivity. Práve preto môže byť františkánska záhrada prekvapivo aktuálnou školou spirituality. Učí nás bezúčelovosti v tom najlepšom zmysle slova – schopnosti jednoducho byť. Sadnúť si pod strom, pozorovať motýle, načúvať spevu vtákov, cítiť vôňu levandule nie je premárneným časom. Práve v takých chvíľach sa obnovuje naše srdce a učíme sa prijímať svet ako dar. Záhrada nám zároveň pripomína, že kresťanská spiritualita nie je únikom z hmotného sveta, ale cestou k jeho správne prijatiu. Svätý František nikdy nestaval ducha proti hmote. Zem, voda, vietor, kamene, stromy či kvety neboli prekážkou duchovného života, ale miestom stretnutia so Stvoriteľom.

Na tento pohľad nadväzuje aj pápež František, keď v encyklike *Laudato si'* pripomína, že „kresťanská spiritualita navrhuje alternatívny spôsob chápania kvality života a povzbudzuje k prorockému a kontemplatívne životnému štýlu, schopnému hlboko sa rado-

vať bez posadnutosti konzumom“ (LS 222). Kontemplácia preto neznamená odvrátiť sa od sveta, ale naučiť sa pozeráť naň Božími očami.

Dnes sa naše ruky častejšie dotýkajú obrazoviek než zeme. Záhrada nás vracia k skutočnosti. Modlí sa v nej nielen duch, ale aj ruky a celé telo. Práca s pôdou, sadenie stromov, starostlivosť o bylinky či úrodu vedú človeka k trpezlivosti, pokore a vďačnosti. Záhrada je školou vtelenia. Pripomína nám, že Boh vstúpil do hmotného sveta v Ježišovi Kristovi a že aj prostredníctvom stvorenstva nás vedie k sebe.

Pre členov Františkánskeho svetského rádu môže byť záhrada každodennou školou spirituality. Nemusíme vlastniť veľký sad ani kláštornú záhradu. Stačí malý dvor, niekoľko bylín na balkóne alebo kvetinový záhon pred domom. Možno stojí za to ponechať aj vo vlastnej záhrade malý kútik lúčnych kvetov, ktorý nebude pravidelne kosený. Nebude to prejav nedbalosti, ale vedomé rozhodnutie ponechať priestor životu a dôverovať Bohu, ktorý sa stará o všetko, čo stvoril.

Možno práve dnes, keď sme obklopení technikou, hlukom a neustálym tlakom na výkon, potrebujeme nanovo objaviť záhradu ako miesto, kde sa obnovuje náš vzťah s Bohom, s ľuďmi i stvorenstvom. Tam, kde kvitnú kvety, bzučia včely a dozrieva ovocie, môžeme pochopiť, že celý svet je Božou záhradou, v ktorej sa človek učí mlčať pred krásou Božieho diela. Možno práve tam objavíme pokoj, ktorý svätý František prinášal každému, koho stretol. Záhrada je jedným z najlepších miest, kde sa takejto múdrosti môžeme učiť.

Martina Zonnenscheinová

<https://franciscangardens.org.uk/gardens/>

<https://www.santacroceopera.it/il-seme-del-bene-comune/l-orto-di-francesco/>
Gn 2,15

Tomáš z Celana: Druhý životopis svätého Františka, 2 Cel 165

Tomáš z Celana: Druhý životopis svätého Františka, 2 Cel 51

Regula svätej Kláry, RegKI VII,1

Laudato si', LS 222

Léto v poustevničce

Poděkování Františkovi z Assisi

Jsem obyčejný katolík, který zná své chyby a nedostatky. Sv. František z Assisi mě naučil milovat Krista a skrze modlitbu naslouchat Otci prostřednictvím šepotu Ducha svatého. Naučil mne mít rád sebe takového jaký jsem, bez okras a pyšných představ o sobě a skrze poznání své obyčejnosti milovat i lidi, kteří žijí kolem mě. Jsme většinou obyčejní, ale zároveň Bohem obdarovaní. Naše nedostatky a naše obdarování jsou milující součástí života v Kristu.

V každém století od své smrti nám sv. František představuje Krista z jiného úhlu pohledu. Kající, evangelisté, aktivisté, služebníci pro dobro a pokoj. V našem století František zvyrazňuje vztah Boha k celému svému stvoření.

Přes léto žiji v zahrádkářské kolonii v malé zahradní chatce. V mysli a srdci jí považuji za malou poustevnu. Mohu zde rozjímat uprostřed malé zahrádky. Mými společníky jsou dvě kočky, ježci, ještěrky, žabička, sousedův pes, sýkorky, vrabci, hrdličky a koncem léta černá a zrzavá veverka.

František mnoho a mnoho času trávil o samotě v lesích nejen kolem Assisi, ale i v Eremo delle Carceri, Santuario di Fonte Colombo a Santuario della Verna a dalších místech v hornatých oblastech Umbrie a Toskánska ve střední Itálii. Dnes tam stojí kamenné kláštery. Ale tehdy tam František seděl na zemi uprostřed přírody a rozjímal, modlil se a kontemплоval – setkával se s Pánem. Naslouchal očima, ušima, cítil vůně, a především nastavil Bohu své srdce.

Moje poustevnická bouda vůbec neodpovídá Regula pro eremitiis. (Františkův koncept matek a synů v poustevně). Dva bratry ke službě nahrazuje má milující manželka, která ač není katolička ponechává mi mnoho prostoru pro kontemplativní modlitbu, čtení Písma a tichu. Život o 800 let po smrti svatého Františka nemusí být přesně takový jaký vedl tehdy. František plně využíval přítomnost, ve které žil s Pánem a my dnes můžeme dělat totéž. Prožívat přítomnost jako dar. Prožívat Boží přítomnost uprostřed hluku světa.

Svatý František z Assisi trávil kontemplativní modlitbou téměř každou volnou chvíli, přičemž jeho život byl neustálým balancováním mezi aktivní službou lidem a hlubokým ústraním. První životopisci (např. Tomáš z Celana) uvádějí, že se František nemodlil jen občas, ale že se „celý stal modlitbou“. Kontemplace pro něj nebyla únikem z reality, ale nutným zdrojem. Právě z těchto intenzivních, dlouhých hodin v samotě vzešly jeho nejhlubší mystické zážitky. Když byl František přes den obklopen davu lidí nebo putoval mezi městy, vyhrazoval si pro kontemplaci noci. Velmi často odcházel za tmy do lesů, opuštěných kostelíků nebo jeskyní, kde proplakal a promodlil dlouhé hodiny ve spojení s Bohem.

Zahrádka: Hladím kočku a myslím na Krista. Kristus je Bohem a byl i člověkem. František nám Krista znovu zjevil. František byl jako já, jako ty, jako my a zároveň byl duchem s Pánem, kterého miloval. To se chci naučit. Dívám se na stromy a jejich ovoce a vnímám Boží štědrost. Při hromujícím nebi plném mraků a blesků si uvědomuji milost Boží. Za

slunečného žáru, hledám stín pod třešní a ten je jako milující Boží dlaň. Když ostatní zahrádkáři vypnou večer sekačky, pily, rádia, mobily (ani zahrádkáři neumí žít v tichu) a odejdou do svých domovů v okolních panelácích, přikryje zahrádky ticho a já se nořím do lásky Boží. Vnímám Damiánský kříž, kde trpící Kristus je živý a jeho pohled je upřený k živému Otci. Vnímám Boží volání k obyčejnému životu plného lásky k sobě, ke stvoření, k obyčejným každodenním činnostem, kde i přes bolesti těla nebo i duše mohu prožívat radost z daru života, z daru přítomnosti, která je v každé vteřině součástí velikosti a sou-náležitosti Božího Ducha.

Zahrádka: Právě na setinku vteřinky vykoul z nově vznikající hromádky hlíny krtek. Setinka vteřiny. Čumáček a růžová tlapička. A hned zmizel. A právě záblesk světla, vteřinka šepotu Božího Ducha je tím, co mi dodává jistoty, že i přes všechny balast politiky, zla jednotlivců, neblahých náhod, je milující Bůh pokoje a dobra s námi neustále přítomen.

Díky Kriste. Díky Františku. Díky vám oběma mám odvahu žít a milovat.

Luboš Kolafa z Plzně

Foto z kurzu kontemplativní modlitby, který zpracoval a přednášel v našem místním společenství v Plzni náš bratr, terciář Vladimír Tykvart.

FR

ANKETA

Umieranie i samotná smrť sú témy, ktoré sa dotýkajú každého z nás, no predsa sa im spravidla vyhýbame. Dá sa na ne pozerat' z viacerých uhlov pohľadu – filozofického, duchovného aj čisto praktického – a každý z nich ponúka inú odpoveď. Tajomstvo smrti a obraz, ktorý nám zanechal svätý František, nás posúvajú k vnímaniu, že smrť nie je „ničiteľkou“, ale skôr „sprievodkyňou“ do večného života.

Premýšľanie o odchode z tohto sveta neznamená žiť ponuro. Naopak, človeku pomáha prekonať strach, nájsť vnútorné usporiadanie, odpustenie, zmierenie a otvorenosť pre to, čo nás presahuje. Radostné očakávanie stretnutia sa s Otcom je koncept vychádzajúci zo základov františkánskej spirituality.

Keď Boh stvoril slnko, mesiac, vzduch či vodu, videl, že je to dobré. Nám ľuďom preto nerobí problém vnímať tieto nádherné Božie stvorenia ako svojich bratov a sestry. Prečo však František v závere svojho života, oslabený chorobami, pridal do Chválospevu stvorenia aj strofu o smrti a nazval ju sestrou? Môže byť telesná smrť, ktorá je dôsledkom prvotného hriechu, našou vítanou spoločníčkou? Ako sa dá prekonať prirodzený strach z umierania a premeniť ho na radostné očakávanie stretnutia s nebeským Otcom?

Zuzana Fodorová OFS

Myslím, že otázka zomierania a smrti je stará, ako ľudstvo samo. Naša pozornosť voči nej stúpa priamoúmerne s pribúdajúcim vekom. Ako sa s ňou však vyrovnávať pragmaticky, čo "najelegantnejšie" a bez zbytočných ťaživých emócií? František v nej našiel sestru, ja sa učím dôverovať mu. Priznám sa, v minulosti som sa významnejšie nevenovala hĺbke, významu ani dosahu stigmatizácie svätcov. Racionálnou optikou ich nedokážem uchopiť. Objavila som však na profile nášho nemenovaného brata časť zo zápisov Kroniky dvadsiatich štyroch generálov rádu menších bratov 1369 - 1374, kde František hovorí o Pánovom dare svojich stigiem takto:

"Rovnakým spôsobom sa mi pripodobníš v smrti tak, ako sa mi pripodobňuješ v živote a dám ti milosť ísť do očistca v roku tvojej smrti a skrze silu a účinnosť týchto stigiem vyvedieš všetky duše tvojich troch rádov, totiž menších bratov, sestier a kajúcnikov, ktorých tam nájdeš a privedieš ich do slávy raja. Tieto slová by som nikdy nevyslovil, pokiaľ som žil, aby som sa neprevínal márnou slávou, alebo domýšľavosťou." Bola som ohrozená, keď som si ten článok prečítala /a aj naďalej sa k nemu vraciam/. Verím, že keď si ma Pán zavolá, práve môj brat František ma za ruku prevedie pred Jeho Najsvätejšiu Tvár.

Mária Zita Schmidtová OFS

Už od detstva ma sprevádzal panický strach zo smrti, ktorý trval až do mojej päťdesiatky. Keď mi umreli rodičia, nedokázala som sa ich ani len dotknúť a to som už mala po tridsiatke. Pred 20 rokmi v jeden letný večer sme sa spolu s bratom z OFS rozhodli navštíviť zomierajúceho spolubrata Lacka. Išli sme k nemu po večernej svätej omši na krátku návštevu - bol chorý a bol už v agónii (ale to som samozrejme nevedela). Už bolo trápne odísť od dverí, vošli sme teda a začali sme sa pri Lackovi modliť. Snažila som sa hľadiť nezaostrene, takže som ho videla len akoby v hmle. V izbe boli ešte dve ženy a ony tvrdili, že nás Lacko vníma, aj keď to tak nevyzereá. Ja som sa zmienila o tom, že mám zo smrti panický strach, preto ma najmä jedna z tých žien veľmi povzbudzovala, aby som sa nebála. Ani neviem ako som zrazu pri modlitbe chytila Lacka za ruku a držala som ho až do konca... Lacko pri smrti žiaril tak nádherne - akoby z vnútra, že som upadla do úplného vytrženia. Bola som presvedčená, že v miestnosti musí byť Pán Ježiš a Panna Mária, ktorých si Lacko veľmi uctieval a prosila som ho, aby ich od nás pozdravil. Táto skúsenosť zmenila môj strach a pohľad na smrť. Verím, že túto milosť mi vyprosil práve spolubrat Lacko.

Ďalší dotyk zo smrťou mám "vďaka" mojej chorobe. V bezvedomí som bola nespočetnekrát a niekoľkokrát aj v kóme. Mám osobnú skúsenosť klinickej smrti, ktorú sprevádzal mimotelový zážitok, ale podrobnosti si nechám pre seba. Môj poznatok z týchto "zážitkov" je taký, že kým som sa bránila, veľmi to bolelo. Až keď som sa odovzdala do Božích rúk, prišiel nádherný neopísateľný pokoj. Ale aj po týchto skúsenostiach mám čo robiť, aby som smrť dokázala prijať ako sestru...

P.S. Ak ste čítali knihu o našom spolubratovi Štefanovi Vlkovi, tak tento brat Lacko, o ktorom sa zdieľam, bol ten mladý inžinier z knihy Nezlomený diablom. On roznášal Štefanove letáky a bol spolu s ním odsúdený a aj väznený. Po návrate z väzenia žil veľmi zbožným životom a bol členom nášho bratstva OFS.

Zuzana Vrťová OFS

Ja by som teda chcela žiť veľmi dlho! :) Ak dobrý Pán dá. Smrť je pre mňa vytúžené tajomstvo. Skláňam sa pred týmto tajomstvom a predstavujem si ho s bážňou, s dôverou i vďakou. Apoštol Pavol mal autoritu povedať: *Ved' pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk.* (Filipanom 1,21). Žijem vo farnosti Božského Srdca Ježišovho. Preto máme to krásne šťastie, že nedeľa a štvrtky večer a v piatky celý deň do večernej sv. omše máme vystavenú Eucharistiu k adorácii. Zapisujeme sa a striedame ako farníci v modlitebných službách

za farnosť. Časom si tam človek v poznaní nehodnosti začína klásť rôzne otázky. Nie je ľudským intelektom možné plne uchopiť, že klačme pred tajomne prítomným Bohom. Čas vtedy beží úplne ináč ako vonku, mimo kostola. Ved' keď raz budeme v nebi, v podstate toto bude naša hlavná náplň, náš program: adorovať jeho Prítomnosť. *Ja však v spravodlivosti uzriem tvoju tvár a až raz vstanem zo sna, nasýtím sa pohľadom na teba.* (Ž 17, 15).

Luboš Kolafa OFS, Česko

Smrti predchádza umieranie. Umieranie je spojené s našimi pamätami. Pri umieraní si uvádzame späť rôzne skutočnosti, ktoré v našom živote zanechali stopy, uvádzame si realitu našich osobných histórií. Sestra smrť pre mňa predstavuje pokorné odevzdanie histórie svojho života do jej dlani a prijatie reality nového začiatku. Predstavuji si, že sestra smrť pozvala Františka do nebeskej Božej rodiny a ja by som si to sám prial.

Marcela Prekopová OFS

Moje vnímanie smrti spočiatku súviselo s ochoreniami v detstve a s prestávkami i po celý život. Keď som už v zrelšom veku vážne ochorela, ocitla som sa na hranici života, a tak ako u mnohých ďalších, ťažký stav vyvolával aj vo mne hlboké existenčné a hodnotové otázky. Obrátil moju pozornosť k spôsobu života a postavil ma pred skutočnosť, ako vlastne žijem svoju katolícku vieru a najmä či som pripravená prijať smrť a súd. Bola som ďaleko od kladnej odpovede a ešte ďalej od toho, aby som smrť nazvala svojou sestrou. Môj život bol zdanlivo kresťanský, ale naplnený dlhoročnou prázdnotou. Výchovou a náboženstvom som si osvojila, vtedy viac-menej všeobecne ustálený obraz Boha, ktorý vidí každý hriech a nenechá ho bez trestu. Toto vo mne vzbudzovalo ešte väčší strach a napätie medzi tým kto v skutočnosti som a tým, ako má žiť pravý kresťan. Toto poznanie ma vydesilo. Potom, keď mi Pán daroval život, sa môj príbeh začal pomaly meniť. Božia vôľa mi takmer pred 23. rokmi cez Matku Máriu vybrala nespochybniteľným spôsobom františkánske povolanie, ktoré časom zmenilo môj život.

Pre mňa, dovtedy cez celkom neznámeho a ešte dlho potom málo pochopeného sv. Františka, ktorý ma povzbudzoval k hlbšiemu vzťahu k Ježišovi, sa začali v srdci zapáľovať nepoznané túžby a úprimný obdiv. Františkova jedinečná duchovnosť, jeho ľudská zraniteľnosť, zápasy, ktoré vždy skončili v Božom náručí, rokmi viac roztvárali dvere Trojjednému Bohu. Úprimne som začala veriť Františkovmu spôsobu milovania, všeobjímajúcej láske, ktorá dovtedy nepoznaným spôsobom upozorňovala na bratskú jednotu všetkého, čo Boh stvoril. Moja túžba, čo najvernejšie sa snažiť žiť evanjelium podľa jeho vzoru, dnes znamená prijať aj to, čoho som sa bála, a čo František nazval dovtedy nepredstaviteľným spôsobom - sestra smrť. V seniorskom veku denne ďakujem Bohu a Františkovi za živú vieru a poznanie, že aj moja sestra smrť je len jedným z ďalších akordov Piesne lásky, pretože: „*Aj keby som išla dolinou tône smrti, nebudem sa báť zlého, lebo Ty si so mnou;...*“ (Roháčkov preklad Ž. 23,4). Preto je smrť pre mňa posledným aktom viery a lásky k Milosrdnému Bohu, ktorá dozrieva praktizovaním evanjeliových rád v serafínskej duchovnosti ... až kým si ma sestra smrť nevezme.

Frančeska Toporová OFS

...keď sa smrť stane sestrou

Keď spomenieme smrť, nie je to príjemná téma. Už len zmienka o pustatine našej vlastnej smrteľnosti nás rozruší, prežívame silný pocit konečnosti, tmy, všetkého toho tajomného, čo dobre nepoznáme, čoho sa bojíme. Radšej sa rozprávame o živote, rodine, plánoch. A predsa ju svätý František nazýval „sestrou“. Neviem ako vás, ale mňa to upokojuje. Pretože nám tým hovorí: áno, máme svoj život ohraničený, limitovaný, no ten, kto žije v spojení s Kristom, neodchádza do nezvratiteľnej tmy. Nazýva ju „novým narodením, bránou do skutočného života. Nejde teda o zážitok konečnosti. Učí nás umierať v pokoji a nekonечnej dôvere, že večný život je Boží prísľub a súčasť Jeho láskyplného plánu.

Pamätám si, ako ma povzbudila počas formácie zmienka, že vernosť evanjeliu a záväzky svetského rádu sú odmenené osobnou prítomnosťou a príhovorom serafínskeho otca svätého Františka pri odchode našej duše z tohto sveta. Je to v našej františkánskej tradícii prejav hlbokkej duchovnej dôvery v Božie milosrdenstvo. Je prirodzené že neistota budúcnosti doľahne na nás v každej zmienke o blížiacom sa konci.

Pri nedávnom sprevádzaní blízkeho počas zomierania som mala podobnú skúsenosť. Prekvapila ma otvorenosť počas nášho posledného rozhovoru. Po druhom oživovaní na JISke som pochopila, že nemôže odísť, že on sám to tak cíti. Zasiahlo ma s akou naliehavosťou sa ma spýtal - kam pôjde, aké to je tam kam ide, čo a kto ho tam čaká. Čo má povedať. Vôbec som to nečakala. Snažila som sa úprimne a pravdivo odpovedať. Priznám sa, že tento rozhovor bol najťažší do momentu kým neprišiel kňaz, ktorého som mohla zavolať.

Bol to mimoriadny a vzácny čas milosti, keď pacienta rozhrešil, dal mu sviatostné pomazanie aj Viatikum /Eucharistiu/. Tá premena bola neuveriteľná. Všetko napätie, úzkosť aj strach vystriedal pokoj. O pár hodín v spánku odišiel. Keď som večer odchádzala domov z nemocnice, uvedomila som si, ako sa každou sekundou všetko mení, premieňa a že premena nie je koniec, že je to Dar. Sama som ešte ráno v ten deň netušila, či môj blízky príjme kňaza. Nebol praktizujúci veriaci. Zverovala som ho Božiemu milosrdenstvu aj Panne Márii počas celého roka sprevádzania.

V nahromadených emóciách aj tichom zármutku sa mi postupne odkrýval hlboký skrytý zmysel smrti ako Sestry. Bola tam a skutočne ho priviedla k bránam večnosti. „Verím vo vzkriesenie mŕtvych a vo večný život.“, modlíme sa v Kréde naše vyznanie. Toto je naša viera. Tajomstvo konečnosti v ktoré dúfame.

TRADÍCIA A ZODPOVEDNOSŤ

„Keď sa rozhodneme investovať svoj vzácny čas do najživotodárnej tradície, ktorú môžeme nájsť, máme zodpovednosť - môžeme ju nazvať morálnou zodpovednosťou - pochopiť hlavné poklady tejto tradície: jej najhlbšie hodnoty, víziu, praktiky a poznanie; jej pôvod, históriu a vedúce osobnosti. Tiež máme zodpovednosť čeliť jej nedostatkom, omylom, nerovnováham a súčasným potrebám rastu, aby sme jedného dňa, ak to bude možné, odovzdali ešte lepšiu verziu tradície, než akú sme dostali.“

Tento úryvok článku autora Briana McLarena, v časopise CAC ONEING, vydaného 25. októbra 2025, venovaný tradíciám a zodpovednosti za ne, sa stal inšpiráciou k spoločnému uvažovaniu o zodpovednosti k františkánskej 800-ročnej tradícii, ktorá uchovávala a odovzdávala Serafínsky zdroj praktikovania evanjeliovho života.

Nás františkánov Pán povolal, aby sme v našich životoch pokračovali v rozvíjaní výnimočnej duchovnej tradície, čím nám vlastne povedal, že napriek jej náročnosti ju môžeme dôsledne žiť. Pretože je s nami a neopustí nás, ak sme pripravení prekročiť hranice vlastného ega a dať sa na najušľachtilejšiu cestu sebazdokonaľovania, ktorou po stáročia prechádzali mnohí verní nasledovníci sv. Františka.

Františkova monumentálna osobnosť a jeho životný príbeh naplnený túžbou po dokonalom živí evanjeliovej dobrej správy priťahujú záujem historikov, spisovateľov, teológov a laikov i dnes. Nielen pre „kuriózný“ až čudácky spôsob jeho života, ale ako odpoveď na otázky o zmysle života, či vzor nájdenia skutočnej slobody, hodný nasledovania.

V duchu sa ako prvý prechádzal medzi hviezdami, zdravil brata Slnko, i sestru Lunu, obímal vesmír, aby sa vzápätí bosou nohou dotkol zeme a do duše vtlesnil všetko tvorstvo, živly s láskou, ktorá dozrieva v utrpení a podriaďuje sa všetkému. V jednu Božiu rodinu spojil živé s neživým, nebo i zem, tak veľmi poznačené chamtivosťou ľudstva, ktoré potrebujú našu lásku a súcit. Čím viac budeme hľadiť na Františkovu tvár žiariacu nevinnosťou prvých ľudí, tvár poznačenú túžbou stratiť sa v Milovanom, alebo tvár, keď sa Boh neozýva jeho zranému srdcu, kým sa nakoniec celkom oslobodil od seba, tým viac sa budeme cítiť priťahovaní a dotknutí jeho bezhraničnou láskou.

Zachovať a pokračovať v rozvíjaní

Autor článku si kladie ďalšiu, aj pre nás relevantnú otázku: „Ako pomôžeme našej tradícii rásť, dozrievať a rozširovať svoj vplyv k dobru? Ako obohatíme a zlepšíme tradíciu v jej súčasnej podobe? Ako dokážeme rozpoznať jej súčasné slabiny, nie aby sme tradíciu kritizovali a odsudzovali, ale aby sme ju uzdravili, posilnili a oživilí pre väčšiu plodnosť v budúcnosti? Aké môžu byť rastúce hranice našej tradície?“

Spôsob, akým vnímame a žijeme povolanie je barometrom prežívania františkánskej spirituality každého z nás. Je meradlom toho, ako sa stavíme k danému sľubu, ako ju odovzdať svetu, aby pokračoval v tradícii dokonalého nasledovania Ježiša, tak ako sv. František. Z tejto povinnosti nám vyplýva neustála pozornosť jeho osobnosti, poznanie a osvojenie si spôsobu akým reagoval na ťažkosti, prežíval radosť, dával priestor druhému... a miloval. Čiže vracať sa k Františkovmu duchovnému pokladu v Testamente a k ostatným spisom, nechať sa ním viesť po každodenných cestách a v novej optike pozeráť na svoje priority, postoje, charakter a zameranie na seba. Naša cesta, ak ju myslíme úprim-

ne, bude vždy plná napätia medzi spôsobom evanjeliového života, ktorý František dokonale naplnil a našimi vlastnými limitmi, ktoré s pomocou Božou a prihovoru serafínskeho otca, môžeme s vierou postupne prekonávať.

Jednoduché a predsa také ťažké

František sa chcel pripodobniť Ježišovi viac než ho iba uctievať. Vyzýva nás, svoje deti, k vážnemu prístupu k životu viery, k sústavnému obráteniu a zvažovaniu toho, čo je evanjeliové a čo sa protiví láske. Vyzýva nás opustiť komplikovanosť našich životov, ktoré dávajú novodobým modlám sveta a napĺňaniu vlastných želaní nesmierny priestor, kým naša duša hladuje, pretože sme ľahostajní a dávame jej len to najnutnejšie. A možno postupne prichádzame na to, čo nás začína vnútri viac a viac znepokojovať. Že životným štýlom vlastne oslabujeme citlivosť našej duše a zvykáme si na vlastný modus kresťanstva. Ako to pravdivo povedal kardinál Angelo Comastri: „Jedno musí byť jasné: pokiaľ je 'ja' v strede, Boh bude vždy na okraji.“ Cesta nepretržitého znovuzrodenia na nového človeka sa bez sústavnej voľby a boja so sebou samým nemôže naplniť. Nemôže sa uskutočniť, ak sa najskôr v tichu neponoríme do seba a nezistíme ako ďaleko sme sa od svojho povolania vzdialili, a opäť prídeme na to, že cestu máme už Evanjeliom predznačenú a Františkom potvrdenú. Že je to cesta: opúšťania sveta i seba samého, utrpenia zo strácania i úzasu zo získavania, cesta k osobnému vzťahu ku Kristovi i skúsenosti Boha ako 'najvyššej lásky a najvyššieho dobra'. Ale tiež cesta poznania, že chudoba nie je pohŕdaním sveta, ale dôsledkom objavenia, že Boh je všetko, čo potrebujeme, a keď ju naša rodina a svet pomenujú bláznovstvom, ovocím zostane dokonalá radosť a sloboda. Na tejto ceste však nikdy nie sme sami, Boh sa vždy stará a svätí pomáhajú...

Iba láska

Pod týmto názvom mnohí z nás poznáme knihu známeho spisovateľa Carla Carretta, ktorej ústredným motívom je pocit viny zo zdanlivo malého a zanedbateľného hriechu, ku ktorému sa priznáva. Počas dlhoročného pobytu v africkej Sahare, keď raz večer v púšti stretol starca, všimol si, ako sa celý trasie od zimy. On mal so sebou dve deky a nepodelil sa. Podľahol pocitu zo zimy nadchádzajúcej chladnej noci, ktorú už iba pri spomienke cítil v kostiach. Ježiš Kristus nás však jasne učí, že druhý príkaz Boží sa rovná prvému. Na druhý deň ho prenikol hlboký pocit viny, ktorý dal podnet k veľkej ľútosťi i k napísaniu prekrásnych myšlienok o láske, ktorá je jedna a nedá sa deliť. Všetci máme skúsenosť so zanedbávaním dobrého, z malých všedných prehrešení, ktoré si možno už ani nevšímame. Denne sme pokúšaní svetom, vlastnou žiadostivosťou a zlým. Od mnohých z nich nás oslobodí až núdza, ťažké ochorenie, iné kríže, keď nie, urobí to staroba, ak sa jej dožijeme. Postupne stratíme schopnosť užívať väčšinu dobier a budeme musieť byť spokojní s tým málom, čo môžeme ešte vlastnými silami. Napriek tomu nezostávame v očiach Boha zabudnutí, On ešte s nami neskončil. Svojou milosrdnou láskou zaplní každé miesto, ktoré sme mu v nás odopierali a zmení posledné roky, dni, či chvíle nášho života, ak sa mu otvoríme.

No nemusíme čakať a svoju vďačnosť za povolanie mu môžeme prejavovať v každej chvíli. Boh nás neustále hľadá a volá, aby sme mu tak, ako František, dávali v srdci väčší a väčší priestor, aby sme objavili skrytú čistotu bytosti Božieho dieťaťa, vnárali sa do Jeho lásky, múdrosti a súcitu a nechali rásť semená, ktoré majú vôňu serafínskej cesty.

Národná kapitula Františkánskeho svetského rádu v Badíne

Začiatkom septembra (4.– 6. 9. 2026) sme sa v Badíne stretli na nevolebnej národnej kapitule Františkánskeho svetského rádu. Prišli členovia Národnej rady, naši duchovní asistenti a zástupcovia zo všetkých regiónov. Medzi nami boli aj vzácní hostia: brat Vendelín Hájek, národný minister SFR v Českej republike, a brat Tomáš Konc OFMCap. Hlavnou témou bol návrh nového Štatútu OFS na Slovensku. Ešte dôležitejšie však bolo, ako sme o ňom hovorili: otvorene, vecne a po bratsky.

Prečo meníme štruktúru

Rozhodnutie zmeniť štruktúru OFS prijala jednohlasne už národná volebná kapitula v septembri 2025. Návrh Štatútu, ktorý z neho vznikol, dostali na posúdenie regionálne aj miestne bratstvá. V Badíne sme sa k nemu vrátili spoločne.

Národný minister Damián Berek pri otvorení kapituly pripomenul, o čo ide. Chceme zjednodušiť administratívu a uvoľnené sily venovať prehlbovaniu františkánskej spirituality v bratstvách. Nezamlčal, že nás ubúda. Vyzval nás, aby sme v bratskom živote vychádzali z postoja „ty môj brat“, a nie „my a oni“. Inšpiráciou sú pre nás aj bratia a sestry v Českej republike, ktorí si svoju spiritualitu medzi sebou zdieľajú vo väčšej miere. Z ich skúseností sme mohli počas kapituly viackrát čerpať.

Rastislav Benedikt Smažák predstavil podstatu zmeny: prechod z trojstupňového na dvojstupňové usporiadanie. Regionálna úroveň sa ruší a miestne bratstvá budú v priamom kontakte s národnou úrovňou. Michal Šerík vysvetlil, ako to bude fungovať v praxi. Národnú radu doplnia ďalší členovia národnej rady, ktorí sa budú starať o bratstvá v oblastiach západ, sever, juh a východ. Nebudú v tom sami, pomáhať im budú aj ostatní členovia Národnej rady. Doterajší regionálni ministri budú po nadobudnutí účinnosti nového Štatútu kooptovaní do Národnej rady. Doterajší regionálni duchovní asistenti zostávajú k dispozícii miestnym bratstvám.

Jedna vec zaznela veľmi zreteľne a patrí aj sem: zrušenie strednej úrovne neznamená koniec toho, čo v regiónoch dobre funguje. Púte, stretnutia a spolupráca môžu pokračovať ďalej. Najlepšie je, keď vychádzajú zdola, z iniciatív samotných bratstiev.

Rozprava: hlas regiónov

Sobotné popoludnie patrilo rozprave a bolo najhodnotnejšie. Zástupcovia regiónov priniesli pripomienky svojich bratstiev, otázky aj obavy. Hovorilo sa o tom, čo tridsať rokov regionálnej úrovne dalo našej spolupráci, a o tom, ako toto dobro nestratiť. Zaznela aj téma materinského jazyka. Spoločne sme si potvrdili, že doterajšia prax pokračuje a jazyk nemusí byť prekážkou.

Zazneli aj otázky o zastúpení v Národnej rade, o počte delegátov a o dĺžke formácie.

Riešil sa súhlas manžela či manželky, žiadosť o duchovného asistenta aj to, kto sa postará o bratstvá, ktorým momentálne chýba elán. Odpoveďou bola aj výzva, aby sa blízke bratstvá navzájom kontaktovali, pozývali a stretávali. Viacerí tiež ocenili, že nová úprava otvára cestu na národnú kapitolu aj delegátom miestnych bratstiev. Doteraz to bolo vyhradené regiónom. Je to príležitosť pre nové tváre a pre stretnutia bratstiev, ktoré sa doteraz nepoznali.

Nie vo všetkom sme mali od začiatku rovnaký názor, a to je v poriadku. Rozhovor však smeroval k spoločnému riešeniu. Na konci soboty sme si zhrnuli, na čom sa zhodneme. V nedeľu ráno už k návrhu nikto nemal ďalšie pripomienky.

Na čom sme sa zhodli

V nedeľu 6. septembra kapitula verejným hlasovaním schválila nový Štatút OFS na Slovensku. O ôsmich otázkach sa hlasovalo osobitne a takmer všetky boli schválené jednohlasne. Viaceré z nich priamo vychádzajú z pripomienok, ktoré priniesli regióny:

- Národnú radu doplnia najmenej štyria ďalší členovia národnej rady pre oblasti západ, sever, juh a východ.
- Počet delegátov miestneho bratstva na národnú kapitolu sa určí podľa počtu profesionálnych členov: do 15 členov jeden delegát, od 16 do 30 dvaja, od 31 do 45 traja a nad 45 štyria.
- Miestne bratstvo môže byť kánonicky zriadené pri piatich členoch s trvalou profesiou, v súlade s Generálnymi konštitúciami.
- Pri profesii ani pri prijatí služby sa nebude vyžadovať súhlas manžela alebo manželky. Naďalej sa však odporúča a zodpovednosť zostáva na miestnom bratstve. Rodina má svoje prednostné miesto.
- Miestne bratstvo nebude musieť každé tri roky znova žiadať o duchovného asistenta.
- Zo Štatútu sa vypúšťa článok o počte sympatizantov v miestnom bratstve. Rozumná miera zostáva na bratstve.
- Minister miestneho bratstva má prednostné právo zúčastniť sa kapituly. Ak nemôže prísť, bratstvo zvolí iného delegáta s profesiou.
- Vypracuje sa volebný poriadok, ktorý pomôže pri vedení volieb.

Čo nás čaká

Z nového Štatútu sa teraz pripraví čistopis a bratstvá ho ešte dostanú na prípadné pripomienky. Potom poputuje na schválenie Predsedníctvu Medzinárodnej rady OFS v Ríme, čo môže trvať približne rok. Medzitým sa pripraví smernica k službe ďalších členov národnej rady a manuál pre miestne voľby.

Na záver kapituly národný minister poďakoval všetkým za konštruktívny prístup, ktorý vydržal aj tam, kde sa názory rozchádzali. Vďaka patrí hosťom, duchovným asistentom za ich službu a všetkým, ktorí pomohli s prípravou a priebehom kapituly. Ďakujeme aj vám, bratia a sestry v miestnych bratstvách, za každú pripomienku, ktorú ste do návrhu vložili. Nový Štatút je naozaj naším spoločným dielom. Zverujeme ho Pánovi, ktorý je nad všetkým, s dôverou, že nám pomôže prehĺbovať to najdôležitejšie: život podľa evanjelia v duchu sv. Františka.

Napísané pomocou AI z poznámok medzinárodného radcu.
Správnosť textu overil: Juraj Zonnenschein, tajomník NR OFS

Zdôvodnenie potreby reštrukturalizácie NB OFS

V druhom volebnom období, po čase oboznamovania sa s národným bratstvom, nastal čas reagovať na množstvo podnetov a poznatkov z regiónov i miestnych bratstiev. K najpodstatnejším patrí dlhodobý pokles počtu členov OFS. Pri veľkom počte malých bratstiev to znamená, že sa postupne stávajú nefunkčnými. Ďalším problémom je nedostatok ľudí ochotných vykonávať jednotlivé služby. Nezriedka sa preto stáva, že tí istí členovia slúžia na všetkých troch úrovniach. Administrácia regiónov – voľby, vizitácie či kapituly – síce zabezpečuje určitý program a pravidelné stretávanie, no na prehľbovanie duchovného života, zdieľanie a iné bratské uchopenie spirituálneho obsahu akoby už nezostávali sily ani čas. Ani „vertikálna“ komunikácia, teda komunikácia od národnej rady k miestnym bratstvám, nebola ideálna. To všetko sú znaky, že čas na zmenu už nastal a nemá zmysel ponechávať ju na našich nasledovníkov.

Súčasne prebiehajúce obdobie františkánskych jubileí, ktoré sa týmto rokom končí, nám naznačilo cestu. Nasledovalo po dlhej skúške pandemického uzavretia, ktorej dôsledkom bol spoločenský, emocionálny a u mnohých aj duchovný stav núdze. Späťne vidíme duchovný zápas, ktorého negatívnym dôsledkom je aj pretrvávajúce rozdelenie. Jubileá sa preto stali očakávaným darom. Prežívali sme ich v bližšom dotyku s našou spiritualitou a františkánskymi prameňmi. Priniesli mimoriadne podujatia, stretnutia a ďalšie zjednocujúce prejavy bratského života. Prínosné boli napríklad jubilejné celoslovenské stretnutia františkánskej rodiny či národné formačné stretnutia inšpirované duchom jubileí. Obzvlášť cenné sú na prvý pohľad skromnejšie aktivity miestnych bratstiev a ich vzájomná komunikácia. Došlo aj k užšiemu prepojeniu s Medzinárodnou radou OFS, ktorá dlhodobo prináša veľmi hodnotné podnety, či už k jubileám, alebo k trvalej formácii. Môžeme vnímať aj istú podobnosť s českým národným bratstvom, ktoré skôr rozpoznalo potrebu prehľbovať duchovný obsah po období práce na posttotalitnej obnove OFS a jeho štruktúr. Tie sa totiž do istej miery stali zmyslom i náplňou celej jednej generácie. Zároveň potrebujeme rozvíjať komunikáciu zdola, na úrovni miestnych bratstiev, aby sme si všímali bratov a sestry, ktorí sú nám najbližší, a vytvorili predpoklady na čo najprirodzenejšie zmeny v štruktúre miestnych bratstiev.

O opodstatnenosti trojstupňovej štruktúry OFS na Slovensku sa už dlhšie diskutovalo nielen v národnej rade, ale aj prostredníctvom podnetov z členskej základne. Štruktúra s regiónmi bola potrebná a mala svoj zmysel v čase rastu a vyššieho počtu členov. Osvedčuje sa v národných bratstvách s veľkým územím a početnou členskou základňou. Otázka zmeny, smerujúcej k zjednodušeniu štruktúry, bola preto prednesená ako program na nasledujúce obdobie na Národnej volebnej kapitule OFS Slovenska v septembri 2025. Bola ďalej rozpracovaná a jednohlasne schválená v záveroch kapituly. Národná rada sa preto sústredila na ich podstatné časti a pripravila návrh zmeny Štatútu NB OFS Slovenska v ich duchu. Návrh bol prednesený, prerokovaný a schválený na tohtoročnej Národnej kapitule, aby mohol byť nový štatút ešte v tomto volebnom období prijatý.

Sestry a bratia, je dôležité, aby sme túto zmenu prijali v duchu hesla: „Oprav môj dom!“ Jej cieľom má byť uvoľnenie administratívnej záťaže a ubúdajúcich rúk pre prácu na prehľbovaní duchovného obsahu a trvalej formácie. Táto zmena je smerovaná k tomu, aby náš rast v duchu františkánskej spirituality bol trvalou súčasťou nášho NB a aby sme prinášali uveriteľné svedectvo a dobré ovocie pre Cirkev aj širšiu spoločnosť.

Bratská návšteva v Uherskom Hradišti

Miestne bratstvo OFS v Novej Dubnici privítalo pri plánovaní aktivít v Roku sv. Františka návrh duchovného asistenta, P. Bruna OFM, navštíviť miestne bratstvo SFŘ v Uherskom Hradišti na Morave. Toto bratstvo sídli blízko hraníc a pôsobia v ňom bratia františkáni zo Slovenska, pátri Felix a Bernardín.

Kontaktovali sme národného ministra SFŘ Vendelína Hájeke, ktorý je zároveň členom bratstva v Uherskom Hradišti. Napísali sme mu o našom zámere a on o ňom hneď informoval tamojšiu ministerku, sestru Vlastu Vrátnu, ako aj bratov Felixu a Bernardína. Návrh na stretnutie prijali s veľkou radosťou a obratom sme dohodli termín i spoločný program.

Ministerka miestneho bratstva v Novej Dubnici, sestra Janka Šalková zabezpečila dopravu a tak sme sa skoro ráno, 20. júna 2026, vydali spoločne v dvoch osemmiestnych autách do „zahraničia“ na bratské stretnutie.

Po príchode do mesta sme obdivovali nádherný františkánsky Kostol Zvestovania Panny Márie, kde sme spoločné stretnutie začali modlitbou svätého ruženca. Pokračovali sme svätou omšou, ktorú koncelebrovali P. Felix a P. Bruno. Po jej skončení nás domáci pozvali do kláštorného refektára na príjemné stretnutie s bratmi a sestrami miestneho bratstva.

Po úvodnej modlitbe a vzájomnom predstavení viedla program ministerka bratstva, sestra Vlasta. Oboznámila nás so životom ich spoločenstva, ktoré má 23 členov. Pravidelne sa stretáva približne dvanásť z nich. Ostatní sú starší, chorí alebo už nevládzu dochádzať, keďže nebývajú priamo v Uherskom Hradišti,

P. Bruno a sestra Vlasta

ale v okolitých mestách a obciach. Program pokračoval informáciami o podujatiach v Roku sv. Františka, ktoré pripravila Národná rada SFR. Prítomným sa prihovoral aj národný minister brat Vendelín, ktorý je aktívnym členom tohto miestneho spoločenstva.

Následne sme predstavili život, aktivity a spôsob fungovania nášho miestneho bratstva v Novej Dubnici. Venovali sme sa aj téme formácie, ku ktorej sme sa vzájomne zdieľali. Domáci bratia a sestry pre nás pripravili bohaté agapé. Pri ňom sme pokračovali v rozhovoroch a porovnávaní našich aktivít, ktoré sú si v mnohom veľmi podobné. Stretnutie vyvrcholilo modlitbou, záverečným požehnaním a odovzdaním drobných darčiek. Nechýbalo srdečné lúčenie a pozvanie moravského bratstva na Slovensko. Celý čas strávený spolu bol mimoriadne obohacujúci. Všetkých nás povzbudil k aktívnemu bratskému životu a vnukol nám myšlienku stretávania sa aj s inými bratstvami pri príležitosti františkánskych sviatkov.

Potom už nasledovala cesta domov. Podľa vopred dohodnutého plánu viezlo jedno auto mladšie sestry na pútnické miesto Hostýn. Druhé auto viezlo nás starších priamo domov – do Trenčína a Novej Dubnice. Naša úprimná vďaka patrí sestre Janke, ktorá celé toto stretnutie s láskou pripravila, hoci sa ho nakoniec sama z rodinných dôvodov nemohla zúčastniť. Janka, ďakujeme!

Monika Marta Olečková

Pešia púť z Kežmarku na Mariánsku horu v Levoči

Dňa 4. júla 2026 sa v Kežmarku stretli pútnici z kresťanského spoločenstva Kruciáta, aby absolvovali pešiu púť na Mariánsku horu v Levoči. Naše modlitby, obety a úsilie sme v duchu pomoci spájali a obetovali za oslobodenie závislých z našich rodín, ako aj za všetkých, ktorí trpia závislosťami, a ich najbližších. Miestom nášho stretnutia bola kežmarská Bazilika minor sv. Kríža, ktorá patrí medzi najväčšie spišské gotické trojlodové kostoly. Ide o tzv. halový chrám symbolizujúci rajskú záhradu. Súčasťou jej hlavného oltára je plastika ukrižovaného Krista od Majstra Pavla z Levoče. Naším duchovným sprievodcom bol minorita, páter Roman. Cestou sme prejavovali úctu krížom a kostolom, modlili sa svätý ruženec a spievali mariánske piesne. K vrúcnej a hlbšie prežívanej modlitbe nás povzbudzovala aj prítomnosť milostivého obrazu Matky Božej Gietrzwaldskej, ktorý sme niesli so sebou.

Naším prvým zastavením bol gréckokatolícky Chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Ľubici, ktorý bol pôvodne kaplnkou. Interiér kostola je zdobený nástennou maľbou s postavami Panny Márie, Ježiša Krista a apoštolov.

Druhým zastavením bol ľubický rímskokatolícky Kostol Nanebovzatia Panny Márie. Je to najväčší dvojloďový románsko-gotický kostol na Spiši, vybudovaný okolo roku 1260. Do jeho hlavného oltára je zakomponovaná skriňa so sochou Panny Márie z dielne Majstra Pavla z Levoče. Pred oltárom sme zotrvali v tichých modlitbách. Prijemný čas sme následne strávili na malom pohostení u bývalej pani kostolníčky. Na rozlúčku páter Roman požehnal ju i jej rodinu obrazom z Gietrzwaldu. Oproti kostolu sa nachádza rehoľný dom Františkánok Panny Márie Nepoškvrnenej (Kongregácie sestier Nepoškvrneného počatia Panny Márie III. rádu sv. Františka z Assisi), kde sa k nám pripojila sestra Katarína. Spolu sme pokračovali ďalej až na koniec Ľubice, kde sme vstúpili na územie bývalého vojenského pásma Javorina.

Našou treťou zastávkou bola novovybudovaná drevená kaplnka na mieste násilne vysťahovanej obce Ruskinovce. V roku 1952 bola spolu s ďalšími obcami zrovnaná so zemou z dôvodu zriadenia vojenského výcvikového priestoru Javorina, ktorý slúžil hlavne pre ruské vojská počas ich pobytu v Československu. Materiál z obytných a hospodár-

skych budov sa použil na stavbu ciest. Kostoly najskôr slúžili ako sklady, no nakoniec boli spolu s historickou sochou Immaculaty tiež zničené. Po bývalej obci tu nezostala žiadna pamiatka, iba okolitá príroda, novopostavený kostolík a pamätný drevený kríž s rytinou bývalého evanjelického kostola. Miestni obyvatelia pre nás pripravili teplú kávu a v chatke pri kostolíku sme si mohli pozrieť dobové fotografie zaniknutej obce. Ruskinovce mali kedysi štatút kráľovského mesta a boli známe už od 13. storočia. Drevená kaplnka dnes stojí priamo na mieste pôvodného ranogotického dvojloďového Kostola svätej Agnesy a je tichou pripomienkou histórie a zmiznutej dediny.

Štvrtou zastávkou bol posed svätého Huberta. Tu sme si oddýchli a načerpali sily na najnáročnejší úsek našej púte – výstup od úpätia Mariánskej hory lesným chodníkom až na jej vrchol. Ešte pod kopcom sme sa posilnili jedlom a urobili si spoločnú fotografiu. Časť pútnikov sa odtiaľto vrátila domov a ostatní sme pokračovali strmým stúpaním cez les, ktoré nám dalo skutočne zabráť.

Šťastne sme došli až na vrchol hory, ktorá už bola posiatá stanmi a množstvom veriacich. Bazilika Navštívenia Panny Márie na Mariánskej hore je najstarším pútnickým miestom na východnom Slovensku. Raz do roka, v prvom júlovom týždni, sa tu koná hlavná mariánska púť. V tichom zástupe sme prešli cez chrám popred hlavný oltár s milostivou sochou Panny Márie. Vonku nás vojaci vo svojom stánku posilnili kávou a čajom. Po svätej omši, ktorú celebroval spišský emeritný biskup Andrej Imrich a záverečnej Eucharistickej poklone sme kráčali alejou smerom do Levoče, kde sme stihli posledný autobus do Prešova. Odchádzali sme unavení, ale plní dojmov, hlbokých obrazov a duchovných podnetov pre naše ďalšie putovanie životom.

Úprimne ďakujeme spoločenstvu Kruciáty v Kežmarku, pátrovi Romanovi, šóférom a všetkým, ktorí nám pripravili občerstvenie a oddych. Vďaka nim sme mohli prežiť požehnaný čas modlitby a spoločenstva pútnikov, kráčajúcich s našou Matkou Máriou za jej Synom Ježišom.

text a foto: Jaroslav Staviščík

Regionálna púť Západoslovenského regiónu OFS

Sobotné ráno 4. júla sa začínalo pozdravom „Pokoje a dobro“ pri nastupovaní do autobusov a áut smerujúcich do Komárna, kde sa tento rok konala už 16. púť Západoslovenského regiónu OFS. Organizačne stretnutie zabezpečovala sestra Editka z Komárna, ktorej sa podarilo dohodnúť s dekanom všetky potrebné náležitosti – aj vďaka jeho záujmu a radosti zo stretnutia s františkánmi.

Po príchode do Komárna nás pri vchode do baziliky sv. Andreja privítali sestry z Nových Zámkov s pripravenými suvenírmi. Stretnutie sa začalo modlitbou Františkánskeho ruženca, ktorú viedla sr. Betka Alföldiová. Po modlitbe sme slávili svätú omšu, ktorú celebrovalo sedem kňazov. Hlavným celebrantom bol generálny vikár a dekan v Komárne Mons. Róbert Kiss, spolu s dekanom z Hlohovca Jozefom Schwarzom a duchovnými asistentmi – pátrom Robertom, Brunom, Silvestrom, Damiánom a Vavrincem. Prítomní boli aj bratia františkáni Matúš a Andrej. Mons. Róbert Kiss v homílii priblížil spôsob života a charizmu sv. Františka z Assisi.

Po svätej omši nás riaditeľ Domu Matice slovenskej v Komárne Jozef Černek oboznámil s históriou baziliky sv. Andreja, ako aj s dejinami mesta Komárno a jeho historickými pamiatkami (protiturecká pevnosť, Námestie Európy a ďalšie). Súčasťou výkladu bola aj prehliadka krypty a kaplniek. Nasledovalo stretnutie bratov a sestier na pripravenom agapé v priestoroch farského úradu. Podľa počtu rozdанных suvenírov bolo na stretnutí prítomných približne 180 účastníkov.

Po občerstvení sme sa presunuli do Pravoslávneho chrámu Presvätej Bohorodičky, chrámu Srbskej pravoslávnej cirkvi. Tam nás čakal duchovný správca cirkevnej obce, jerej Zoltán Rausch, ktorý nám s veľkým zánietením priblížil históriu chrámu a pravoslávnej komunity v Komárne. Koncom 60. rokov bolo v chráme zriadené múzeum, no od roku 1998 opäť slúži na bohoslužby.

Po prehliadke chrámu sme sa vrátili do baziliky sv. Andreja, kde bola pripravená modrovaná adorácia. Viedol ju P. Bruno OFM a spevom ju sprevádzali sestry z Nových Zámkov. Na záver adorácie sme sa pomodlili Korunku k Božiemu milosrdenstvu a prijali záverečné požehnanie.

Monika Marta Olečková

Mesačné modlitbové úmysly pápeža, Františkánskeho svetského rádu (OFS) a Františkánskej mládeže (GiFra) na rok 2026

Aby sme zdôraznili našu jednotu so Svätým Otcom, prinášame jeho mesačné modlitbové úmysly spolu s úmyslami OFS a GiFra. Úmysly vychádzajú zo života a z významných udalostí Rádu. Súčasťou je aj modlitba za povolania.

September 2026

Úmysel Svätého Otca: Za hospodárenie s vodou. Modlime sa za spravodlivé a udržateľné hospodárenie s vodou ako zdrojom života, aby k nej mali všetci rovnaký prístup.

OFS/GiFra: Za národné bratstvá Peru a Kuby a za úspech formačného workshopu pre formátorov.

Modlitba OFS za povolanie: Za nové a pravé povolania do OFS skrze príhovor všetkých františkánskych svätých.

Október 2026

Úmysel Svätého Otca: Za starostlivosť o duševné zdravie. Modlime sa, aby pastoračná starostlivosť o duševné zdravie mala svoje miesto v celej Cirkvi a pomohla prekonávať predsudky voči duševne chorým a ich diskrimináciu.

OFS/GiFra: Za národné bratstvá Malty, Tanzánie a Argentíny.

Modlitba OFS za povolanie: Za plodnú a blízku spoluprácu bratstiev OFS a duchovných asistentov pri podpore povolaní.

November 2026

Úmysel Svätého Otca: Za správne používanie majetku. Modlime sa, aby sme správne používali majetok. Nech nás nepokúša na sebeckosť, ale vždy slúži na spoločné dobro a solidaritu s tými, čo majú menej.

OFS/GiFra: Za medzinárodné stretnutie GiFra v Assisi a za predsedníctvo CIOFS.

Modlitba OFS za povolanie: Za starých, chorých a zosnulých bratov a sestry OFS.

December 2026

Úmysel Svätého Otca: Za neúplné rodiny. Modlime sa za rodiny, v ktorých chýba matka alebo otec, aby v Cirkvi našli podporu aj sprevádzanie a aby z viery čerpali pomoc i silu v ťažkostiach.

OFS/GiFra: Za Konferenciu generálnych duchovných asistentov, za vznikajúce bratstvá a za národné bratstvá v ťažkostiach.

Modlitba OFS za povolanie: Za manželské páry v OFS, aby ich manželský život v duchu sv. Františka inšpiroval ďalšie rodiny nasledovať Krista.

zdroj: www.ciofs.org, www.vaticannews.va/sk

ŽIVOTNÉ JUBILEÁ

Bratislava bratstvo sv. Stanislava:

Rastislav Benedikt Smažák – 14.9.2026 – 55 rokov,
Janka Terézia Voleková - Gatialová – 28.10.2026 – 65 rokov,
Marián Ján apoštol Libič – 19.10.2026 – 55 rokov,
Alžbeta Mária Starečková – 19.11.2026 – 80 rokov,
Juraj Juraj Mrocek – 7.11.2026 – 60 rokov.

Kysucký Lieskovec:

Katarína Mitková – 6.11.2026 – 70 rokov.

Krásno nad Kysucou:

Mária Emília Nevedelová – 29.9.2026 – 70 rokov.

Nová Dubnica:

Veronika Katarína Darvašová – 30.9.2026 – 75 rokov,
Terézia Júlia Švajdová – 10.10.2026 – 85 rokov.

Považská Bystrica:

Paula Helena Stanková – 9.11.2026 – 70 rokov.

Topoľčany:

Bernadeta Terézia Caránková - 23.10.2026 - 75 rokov,
Mária Marta Zajacová - 10.12.2026 - 85 rokov.

Trnava:

Katarína Hedviga Huttová – 4.9.2026 – 80 rokov.

Zvolen:

Marta Bohuslava Schieberová – 21.10.2026 – 75 rokov.

Žarnovica:

Mária Magdaléna Krličková – 3.9.2026 – 80 rokov.

Žilina:

Mária Mária Gašicová – 31.10.2026 – 75 rokov.

VÝROČIE PROFESIE

Bratislava bratstvo sv. Stanislava:

Ľudmila Jana Čulenová – 12.10.2026 – 35. výročie,
 Mária Monika Virsíková – 12.10.2026 – 35. výročie,
 Žofia Anežka Fórová – 12.10.2026 – 35. výročie,
 Eva Mária Černá – 12.10.2026 – 35. výročie,
 Ján František Černý – 12.10.2026 – 35. výročie,
 Anna Mária Micsinaiová – 12.10.2026 – 35. výročie,
 Silvia Ľudmila Pižlová – 15.10.2026 – 15. výročie,
 Alexandra Faustína Mesárošová – 15.10.2026 – 10. výročie,
 Anton Anton Melíšek – 16.11.2026 – 30. výročie,
 Zuzana M. Magdaléna Suranová – 30.11.2026 – 35. výročie.

Kysucký Lieskovec:

Veronika Viera Masaryková – 4.10.2026 – 25. výročie.

Považská Bystrica:

Anežka Agnesa Ogurčáková – 2026 – 30. výročie,
 Veronika Lidmila Kubíková – 24.11.2026 – 15. výročie.

Trnava

Mária Anna Burianová – 30.11.2026 – 35. výročie,
 Monika Alžbeta Drdúlová – 30.11.2026 – 35. výročie,
 Anton Vladimír Hruška – 30.11.2026 – 35. výročie,
 Katarína Hedviga Huttová – 30.11.2026 – 35. výročie,
 Brigita Mária Jakubíková – 30.11.2026 – 35. výročie.

Žarnovica:

Anton Roland Hanus – 9.9.2026 – 25. výročie.

ODIŠLI K PÁNOVI

Belá nad Cirochou:

Michal Pavol Gerba – 1.9.2026 – vo veku 76 rokov.

Sečovce:

Mária Magdaléna Marta Brežňáková – 25.7.2026 – vo veku 70 rokov.

Topoľčany:

Jozefína Marta Smatanová – 2.8.2026 – vo veku 84 rokov.

SPIRITUALITA BRATSTVA

Cesare Vaiani OFM

Cesare Vaiani, františkánsky kňaz, je známy autor mnohých diel o živote i duchovnej skúsenosti sv. Františka. Preklad jeho diela *Spiritualita bratstva*, ktorý bol vydaný

v tomto roku, je pre členov Františkánskej rodiny ďalším skvelým sprievodcom na duchovnej ceste. Rozsiahla znalosť potvrdených historických prameňov a úvahy autora nás pozývajú sledovať Františkov príbeh, pohnútky konania, zápasy, sklamanie, vnútorné boje, úteky a utrpenie, ktoré akcelerujú dozrievanie v láske. V láske, ktorá trpí, ale nevzdáva sa, mlčí, aby konala, miluje a spaľuje sa ako svieca v plameni sebaopretia pre Milovaného a v Ňom. František neustále kráča s očami upretými na Ježiša a pár týždňov pred smrťou nadiktuje svoj Testament, ktorý obsahuje spomienky, napomenutia, povzbudenie i požehnanie. Posledný odkaz, v ktorom zhrnul svoje duchovné dedičstvo, je výronom jeho srdca, duchovným ovocím života, prosbou a žiadosťou svojim bratom či nasledovníkom o návrat k prvotnému duchu.

Cesare Vaiani OFM

SPIRITUALITA BRATSTVA

Život svätého Františka
medzi históriou a teológiou

Toto dielo, vydané Vydavateľstvom Serafin, môžeme nazvať jedinečným aj preto, že zrozumiteľným spôsobom prináša všetky charakteristické znaky františkánskej spirituality a pomáha pochopiť špecifiká života, ku ktorému sme boli povolani a sľubom zaviazaní.

-MM-

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita